

Szent Márton Óvoda
7826 Alsószentmárton, Kossuth L. u. 3.
Tel:72/711-146
e-mail:szentmartonovoda@gmail.com
OM : 063918

A Szent Márton Katolikus, Cigány Nemzetiségi Óvoda

Pedagógiai Programja

Készítette:

Jovánovics Ágnes

Alsószentmárton, 2020.05.05.

Tartalomjegyzék

I.	Törvényi háttér	4.oldal
1.1	Nemzetiségi óvodai nevelés alapelvei	5.oldal
1.2	A nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladata	6.oldal
1.3	A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése	6.oldal
1.4	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	7.oldal
II.	Bevezető	8.oldal
2.1	A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé	8.oldal
2.2	A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé	9.oldal
2.3	A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé	11.oldal
2.4	A katolikus intézmény küldetése a család felé	11.oldal
2.5	A Pécsi Egyházmegye missziós küldetése	12.oldal
2.6	Küldetése a köznevelésben	12.oldal
2.7	Óvodánk küldetésnyilatkozata	13.oldal
2.8	A Szent Márton Óvoda adatai	15.oldal
III.	Gyermekekép, óvodakép	16.oldal
IV.	Az óvodai nevelés feladatai	19.oldal
4.1	Az óvodai nevelés általános feladatai	19.oldal
4.2	A hitre nevelés erősítése	21.oldal
4.3	Az egészséges életmód alakítása	22.oldal
4.4	Az egészséges életmód alakításából adódó óvodapedagógusi feladatok	23.oldal
4.5	Az érzelmi ,erkölcsi és értékorientált nevelés	28.oldal
4.6	A közösségi nevelés	30.oldal
4.7	Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	32.oldal
V.	A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei	38.oldal
5.1	Az óvoda személyi feltételei	38.oldal
5.2	Az óvoda tárgyi feltételei	39.oldal
5.3	A katolikus óvodai élet megszervezése	40.oldal
5.4	A fejlődés nyomon követése	43.oldal

5.5	Az óvoda kapcsolatai	44.oldal
VI.	Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	48.oldal
6.1	Játék	48.oldal
6.2	Verselés, mesélés	54.oldal
6.3	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	58.oldal
6.4	Rajzolás, festés ,mintázás, kézimunka	60.oldal
6.5	Mozgás	63.oldal
6.6	A külső világ tevékeny megismerése	66.oldal
6.7	Munka jellegű tevékenységek	69.oldal
6.8	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	75.oldal
VII.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	79.oldal
VIII.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek	88.oldal
IX.	Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai feladatok	91.oldal
X.	Tehetséggondozás	93.oldal
XI.	A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánossággal kapcsolatos intézkedések	98.oldal
XII.	A helyi program szervezeti és működési rendje	99.oldal
XIII.	Érvényességi rendelkezések	103.oldal
XIV.	Legitimációs záradék	104.oldal

I. TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Programunk a 137/1996. (VIII.28.) számú Kormány rendelet értelmében, melyet a 255/2009. (XI.20.) Kormányrendelet, ill. a 363/2012. (XII.17.) EMMI Rendelet módosított, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit. Szem előtt tartva az 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt valamint, az azt módosító 1999. évi LXVIII. számú, a 2003. LXI. számú, a 2006. LXXI. számú, a 2007. LXXIX. számú törvényt, a szakaszosan érvénybe lépő a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényt a köznevelés távlati fejlesztésének stratégiáját, a megyei és a fenntartói köznevelési koncepció irányelveit. Ezen kívül programunkba az alábbi törvényeket, rendeleteket építettük be:

Törvények:

- 1993. évi LXXVII. törvény a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól
- 2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról
- Az Egyházi Törvénykönyv (Szerkesztette, fordította és a magyarázatot írta Erdő Péter. Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest,1985.)
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

Rendeletek:

- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF

- 185/1999. (XII.13.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógusszakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII.22.) Korm. rendeletet módosítja
 - 1/1998. (VII.24.) OM rendelet a kötelező felszerelési-és eszköz normáról
 - 36/1999. (VIII.24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról
 - 2003. évi CXXV. törvény az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség elmozdításáról
 - 2007. évi I. tv. A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról
 - A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
 - A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A katolikus óvodai nevelési programot meghatározó egyházi dokumentumok:
- Biblia (Szent István Társulat, Budapest, 1973.)
 - II. Vatikáni zsinat dokumentumai: Gaudium et spes, Gravissimum educationismomentum, Dei Verbum, Lumen Gentium.
 - 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai nevelésének irányelve
 - 32/1997. (XI.5) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelés irányelve

1.1 Nemzetiségi óvodai nevelés alapelvei

1. A nemzetiségi óvodai nevelés hazánk egységes köznevelési rendszerének része, amely az Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatait.
2. A Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve meghatározza a magyarországi nemzetiségi nevelést biztosító óvodákban folyó sajátos pedagógiai munka alapelveit.
3. A nemzetiségi óvodai nevelés irányelve megfogalmazza a nemzetiségi óvodai nevelés célját és feladatait. Kitér az óvodai élet megszervezésének elveire, a nemzetiségi óvodai nevelés formáira és a fejlődés jellemzőire az óvodáskor végére.

1.2 A nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladata

1. A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.
2. A nemzetiségi nevelés célja és feladata, hogy- biztosítson anyanyelvi környezetet a gyermekek számára;- ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat;- készítse fel a gyermeket a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására;- segítse a nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.
3. A nemzetiségi nevelést folytató óvodában törekedni kell arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett - figyelembe véve a gyermek nyelvismeretét - minél teljesebbé váljon a nemzetiségnyelven folyó kommunikáció. Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánpótlás alapuló nyelvelsajátítást.
4. A nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvelsajátítást. A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja csoportjainak heti- és napirendjét.
5. A magyar nyelvű roma/cigány kulturális nevelést folytató óvoda tevékenységi formáiban hangsúlyozottan szerepelnek a roma/cigány játékok, versek, mesék és dalok. A vizuális nevelésben a sajátos szín- és formavilág kap helyt. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a roma/cigány táncművészet megismertetése.

1.3 A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése

1. A nemzetiségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart.
2. A nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvodapedagógusnak beszélnie kell a nemzetiség nyelvét, ismernie kell a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontos feladata a kultúrkincs tovább örökítése.
3. A nemzetiségi óvodai nevelést folytató óvodában jellemzően a nemzetiség nyelvén kell szervezni a gyermekek óvodai életét. Törekedni kell arra, hogy a gyermekek gondozásában részt vevő felnőttek is ismerjék és használják a nemzetiség nyelvét (tájszót).

4. A nemzetiségi óvoda, nevelő munkáját kiegészíti a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel stb.), a nemzetiségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés, különösen a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a nemzetiségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.
5. A nemzetiségi óvodai nevelést folytató óvodának a nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközökkel is rendelkeznie kell.
6. Az óvoda környezete tükrözze a nemzetiség kultúráját, a nemzetiség életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

1.4 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként

- a) a gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt;
- b) életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a nemzetiség nyelvén közvetíteni;
- c) tudjon tájékozódni a kommunikációs helyzetekben;
- d) ismerjen a nemzetiség, az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat (esetenként tájnyelven is)
- e) ismerkedjék meg a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel; tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését

II. Bevezető

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve -meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Óvodai nevelésünk az Alapprogrammal harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

A keresztény kinyilatkoztatás szerint emberi méltóságunk alapja a teremtettség, hogy Isten képmásai vagyunk: így a keresztény önmegvalósítás azt jelenti, hogy Krisztusban élünk másokért. Ehhez a keresztény nevelés adja a legfontosabb segítséget, mert megismerteti az embert önmaga legbenső lényével és felvértezi azokkal az eszközökkel, amelyekkel céljához eljuthat. Keresztény szellemű programunk az egész oktató-, nevelőmunkánkat meghatározza. Kötelességünk, s alapelvünk, hogy szakmai tudásunk legjavát adva neveljük gyermekeinket.

2.1 A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkiisége kell, hogy legyen a Krisztust követő

embernek (Mt 5,11–16). Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.

A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, iskola melyben a nevelés, a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése és a tanulás megalapozása folyik.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda, iskola a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. (Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépülhet a hit.)

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

2.2 A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az óvodákat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”

„A katolikus óvodában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.”

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat aszerint végzik.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A gyermekek, nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Minden más ezután következik. „*a katolikus óvoda sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott dolgozók tevékenységén és tanúságtételén múlik.*” (Kat. Isk. 78.) Pedagógusainknak nyitottnak kell lennie a katolikus értékekre, amelyet beépíthetnek saját életükbe és nevelő-oktató munkájukba. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához.

Pedagógusaink legfőbb igyekezetének kell lennie, hogy értéket közvetítsenek. Törekedniük kell arra, hogy szavaik és tetteik összhangban legyenek, s a keresztény értékrendet hitelesen közvetítsék a gyermekek, a diákok és kollégák felé a keresztényi élet megvalósításának szándékával.

Fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a gyerekek, a diákok és a kollégák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani.

2.3 A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A szülőnek és a pedagógusnak a mennyei Atya gyermekkel kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és a megvalósulásában segíteni.

Nevelésünk során a gyermekek, tanulók váljanak képessé a hit befogadására, mely folyamat során megváltozik viszonyuk önmagukhoz és a másik emberhez, az emberi világ megnyilvánulásaihoz, valamint kapcsolódásuk a természeti és tárgyi környezethez, a teremtett világhoz.

Kiemelt törekvés, hogy érzékük legyen a transzcendencia és a valódi értékek iránt. Egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

Az ide járó gyermekek, tanulók tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek, olyan, mint egy nagy család. Ennek a közösségnek, amelybe mindannyian meghívást kaptak, fontos, felelős tagjai, ezen keresztül érezzék meg Isten szeretetét, alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, az élet tisztelete, hogy felnőtté válva mindezt továbbadhassák.

2.4 A katolikus intézmény küldetése a család felé

Egy férfi és egy nő szabad akaratból meghozott életfogytig tartó elköteleződése egymás iránt a kölcsönös, fenntartás nélküli önátadás és feltétlen elfogadás jegyében. Célja a másik boldogságának munkálása, a szeretetkapcsolat megélése, valamint a következő generáció életre hívása és felnevelése.

A személyiség kialakulásának és a nevelésnek elsődleges helye a család. A szülők joga és kötelessége, hogy szeretetteljes közegben, lehetőségükhöz mértén biztosítsák gyermekük számára az egészséges személyiséggé fejlődéshez szükséges fizikai, szellem és lelki feltételeket. E másokra át nem ruházható tevékenységében nyújtanak segítséget a különböző oktatási–nevelési intézmények, így a szülők joga, hogy lehetőségükkel élve a hitüknek megfelelő óvodába, iskolába járassák gyermeküket. A szülők az intézménybe való beíratással kifejezik egyetértésüket az ott folyó oktatási és nevelési tevékenység céljaival.

Intézményeink igyekeznek a szülőkkel mindjobban megismertetni szellemiségüket, nevelési alapelveiket, segítséget nyújtanak a katolikus értékrend megismerésében és elmélyítésében. Ezen törekvésük azonban csak a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartáson keresztül valósítható meg. Intézményeink elvárják, hogy a szülők ebben aktívan részt vegyenek.

2.5 A Pécsi Egyházmegye missziós küldetése

Az itt élő emberek üdvösségének munkálása , minden igényük segítése, ami javukat szolgálja.

2.6 Küldetése a köznevelésben

A Pécsi Egyházmegye köznevelésének középpontjában Jézus evangéliuma áll.

Intézményeiben teljes embert –testi, lelki, szellemi egységben- kíván nevelni, biztosítva a korszerű tudás megszerzésének és az érett személyiség kibontakozásának lehetőségét.

2.7 Óvodánk Küldetésnyilatkozata

„Az Úr megmondta: amit egynek a legkisebb testvéreim közül tesztek, nekem tettétek...”

Szent Márton élete példaértékű számunkra a Krisztus szeretetéért való tevékenykedésben. Szeretnénk Jézus szeretetprogramját a legteljesebben megvalósítani, a gyermek tiszteletével, szeretetével, pedagógiai-szakmai, szociális és lelki segítségével.

Munkánk során arra törekszünk, hogy a gyermekek szociokulturális sajátosságaiból adódó esélykülönbségek csökkenjenek. Ehhez elengedhetetlen, hogy gyermekeink is elsajátítsák a tolerancia, a másság, az emberi méltóság, a személyiség tiszteletének értékeit. Az önzetlenség, az áldozatkészség, a szeretet és a tisztelet jelenjen meg a pedagógusok és a gyermekek cselekedeteiben. Hiszen a legkisebb embert is megilleti az Isten képmásának, az emberi méltóságnak kijáró tisztelet. Nevelési munkánkat ezért szolgálatként értelmezzük.

Valljuk, hogy a gyermekek gondozása, nevelése során az a pedagógus tud jövőképet adni, aki hisz a kereszténység abszolút jövőjében. Ehhez szükséges, hogy munkatársaink személyiségét a szelídség, alázat jellemezze. A példa Krisztus élete.

Az érzelmi nevelés korai hatékonysága döntő befolyással bír az ember életére. A boldog gyermekkor alapozza a kiegyensúlyozott, alkotó felnőtt életet. A boldog gyermek mellé azonban feltétlenül boldog anya kell. Az óvoda ezért kiemelt feladatának tekinti a családdal való kapcsolatot, és e területen mer szeretettel és következetesen igényeket támasztani. A gyermek egyéni, testi, lelki, szellemi képességeinek a fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele, a családdal való együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

A keresztény nevelésnek arra kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős használatára, érzékük legyen az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

Az oktatás fő célja az általános emberi értékek továbbadása. Az intézménynek értékhordozónak kell lennie. Ha nincsenek normák, melyeket fölismer az ember, nincs mihez viszonyítani a cselekvést. Nem egyszerűen tudást ad az egyházi intézmény, hanem világképet, emberképet.

Felébresztjük tanítványainkban a szeretetre, jóságra való törekvés igényét. Feladatunk, hogy minden gyermekben elültessük a hit csíráit, lehetőség szerint a családdal együtt gondolkodva, tevékenyen, játékos formában.

A reggeli elcsendesedések alkalmával „napindító kör”, továbbá (óvoda), az iskolai hittanórákon megismertetjük a gyermekekkel Jézus életét, az egyházi ünnepek jelentőségét, a bibliai történeteket, a szentek életét.

Ha ismerik a Katolikus Egyház tanításait, hiteles képet kaphatnak a Jézus tanításairól.

A liturgiákba való bekapcsolódás kicsi kortól kezdve sokféle képességet fejleszt, és lehetőséget teremt a tanultak alkalmazására.

Hitvallásunk és értékrendszerünk érvényesítése érdekében létfontosságú, hogy a gyermekek hiteles személyiségekkel találkozzanak az intézményekben. Ezért tudatosan vállaljuk nevelőmunkánkban a *példaadás* alapvető és meghatározó szerepét.

Munkánkat úgy szeretnénk végezni, hogy eredményeképpen nevelő és nevelt egyaránt növekedjék emberségében és hitéletben.

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet,... Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” (Mt 28,19-20b)

2.8 Szent Márton Óvoda adatai

Szent Márton Óvoda

Alsószentmárton
Kossuth utca 3.
7826

Az óvoda fenntartója: Pécsi Egyházmegye
Pécs
Dóm tér 2.

Levelezési cím: Pécs
Pf: 113.
7601

A fenntartó telefon és fax száma:
Telefon: 72/ 513-030
Fax: 72/ 513-031

Az óvoda telefon és e-mail címe:
Telefon: 72/ 711-146
e-mail : szentmartonovoda@gmail.com

Az óvoda vezetője: Jovánovics Ágnes

Alapító Okirat

Az Alapító Okirat száma: 14. alapító okirat KIM00001/2012-019

Az Alapító Okirat kiadásának időpontja: 2019.04.24

Működési engedély

A Működési engedély száma: BA-04/HO/5547-2/2019

A nevelési programot benyújtja az óvodavezető és az óvoda nevelőtestülete.

III. Gyermekkép, óvodakép

Gyermekképünk alapja:

- A gyermek alapvető tisztelete,
- A szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is vett egyediségének szem előtt tartása,
- A gyermeki személyiség értéként kezelése,
- A gyermek személyiségformálásába vetett hit,
- A gyermek személyiségének kibontakoztatásához szükséges gondoskodó szeretet nyújtása

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermekeket Isten ajándékának tekintjük. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg, melynek következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó, melyben -megismertetjük a gyermekeket a keresztény értékekkel,- gondoskodunk az esélyegyenlőségükről-kialakítjuk egészséges életmódjukat és környezettudatos magatartásukat. Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, hitünk gazdagításával, az érzelmi, az erkölcsi, a közösségi, az anyanyelvi neveléssel, valamint az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbeágyazott értelmi fejlesztéssel és a testi és lelki szükségletek kielégítésével. Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévőhátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Pedagógiai alapelveinket a katolikusszemlélet hatja át. Gyermekképünket a család teljességében látjuk, ahol édesanya, édesapa, testvérek, nagyszülők vannak jelen, ennek természetességét hangsúlyozzuk. Őszinte kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, hogy azonos elvek szerint neveljünk, óvodásaink legyenek örömteli, vidám gyermekek, akik szeretetet, köszönetet, hálát tudnak kifejezni és azt el is fogadni.

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer legelső láncszeme, szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 2.5. életévétől az iskolába lépésig. Itt szerezheti meg a gyermek egy életre a legalapvetőbb emberi ismereteket, magatartásformákat: a szereteten alapuló értékrendet, az odafigyelést és a rácsodálkozást Istentől kapott világunk nagyszerűségeire. Biztosítjuk az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások, módszerek a gyermek személyiségéhez igazodnak. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi, esztétikus, melegséget sugárzó környezetével igyekszünk hozzájárulni az emberi értékek közvetítéséhez, a környezettudatos magatartás kialakításához. Óvodai nevelésünk célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is. Óvodánk arculatában óvjuk azokat az értékeket, hagyományokat, amelyeket közösségünk az óvoda fennállása alatt kialakított. Ilyenek pl. az ovi misék, a szentek életével való ismerkedés, az óvodai rendezvények, a családi nap, Márton nap, Családi Sport nap, a közös szentmise a templomban a szülőkkel együtt. Segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Családi légkörben, katolikus lelköltéssel várjuk a hozzánk érkező gyermekeket, akiket hívó óvodapedagógusok és dajkák vesznek körül szeretetükkel. Cigány nemzetiségi gyermek érkezik óvodánkba, biztosítjuk önazonosságának megőrzését, hagyományok, cigány nyelv és kultúra ápolását, erősítését, társadalmi integrálását. Alapelvnek tekintjük, hogy a gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze. Ennek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot adó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Biztosítjuk a közösségben végezhető sokszínű tevékenységeket különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékokra -

melyeken keresztül az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó, megfelelő műveltség tartalmakat, emberi értékeket közvetítjük.

Amennyiben migráns gyermek érkezik óvodánkba, biztosítjuk önazonosságának megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Alapelvnek tekintjük, hogy a gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze. Ennek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot adó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Biztosítjuk a közösségben végezhető sokszínű tevékenységeket -különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékokra -melyeken keresztül az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó, megfelelő művelség tartalmakat, emberi értékeket közvetítjük.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

IV. Az Óvodai nevelés feladatai

4.1 Óvodai nevelésünk általános feladatai

Nevelési programunk fő feladata, hogy a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével minden gyermeket lehetőségeihez mérten közvetetten felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai közösségbe történő beilleszkedésre. A mindennapokban igyekszünk a gyermekek alapvető tevékenységére a játékra építeni. A játékra alapozva szervezzük a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatokat.

Az óvodába járó 3-7 éves gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, a családi neveléssel összhangban folyik, amelyben a pedagógus feladata a rábízott gyermekek nevelése az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja szerint.

Az óvodai nevelés feladata, hogy sajátos óvodai életrendben kielégítse az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteit.

Ezen belül el lássa a következő feladatokat.

Ezen belül:

1. A hitre nevelés erősítése,
2. Az egészséges életmód alakítása,
3. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségnevelés és a szocializáció biztosítása,
4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irányt mutatni a gyermek számára, amihez élete minden szakaszában visszatérhet és meríthet belőle.

Célunk elérése a gyermekek egyéni sajátosságainak és eltérő fejlődési ütemének figyelembevételével, a családi nevelésre alapozva, tevékenységeken keresztül valósul meg az óvodai élet minden területén.

Óvodánk arculatát olyan nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok és alkalmazottak határozzák meg, akiket összeköt a közös hit. Nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adja. Olyan erkölcsi értékek felé nyitjuk ki a gyermekek szívét, keltjük fel

érdeklődésüket, amelyekre később lehet építeni. Óvodánkban a szeretet, nemcsak mint érzelem, hanem mint életszentség van jelen. A Krisztusi-szeretet van jelen.

- A keresztény élet alapjainak lerakása, érzületük erősítése, a hitélet kielégítése.
- A 3-7 éves cigány gyermekek óvodai nevelésének a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére kell irányulnia az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, mellyel egyéni- és közösségi életük kibontakoztatását segítjük.
- Sokoldalú, harmonikus fejlesztése, annak szem előtt tartásával, hogy a legkisebb embert is megilleti az Isten képmásának, az emberi méltóságnak kijáró tisztelet.
- A szeretetteljes légkör meglétét, védelmét kialakítani.
- Biztosítani szeretnénk az egészséges testi, szellemi, vallási és erkölcsi fejlődés feltételeit. Célunk minden gyermeket képességeihez mértén optimálisan előkészíteni az általános iskolára.(általános tájékozottság, az iskolaérettség kritériumait és magyar nyelv elsajátítását kiemelten figyelembe véve).
- Lehetőséget biztosítani a gyermekeknek, hogy sikeresen vegyenek részt az integrált oktatásban.
- Alapállásunk, hogy minden gyermek elsősorban a saját családjához tartozik, nevelése a szülő joga, kötelessége és felelőssége. Óvodánk ezért napi kapcsolatban akar lenni a szülőkkel, önmagát a szülők segítőtársaként értelmezi.
- A gyermekek nevelését a családok bevonásával kívánjuk megvalósítani
- A családhoz, népcsoporthoz tartozó etnikai értékek megőrzése, helyes tudat elsajátítása.
- A cigány kultúra és hagyomány értékeinek őrzése és továbbvitele.
- Az óvoda mindenki számára térítésmentes, így mindenki számára elérhető. (A napi rendszeres étkezés biztosítása a rendkívül rossz anyagi körülmények között élő szülőket is motiválja a gyerek rendszeres óvodába járatására.)
- Biztosítani, segíteni a napi gondok megoldásában a családokat, a nehezen élő gyermekek segítése.
- A jól működő kapcsolattartási rendszerünk megőrzése.
- Az emberi személyiség teljes kibontakoztatása, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása.
- A gyermeket-, mint fejlődő személyiséget –szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Az óvodába járó 2,5-7 éves gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, a családi neveléssel összhangban folyik.

Az óvodai nevelés feladata, hogy sajátos óvodai életrendben kielégítse az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteit.

4.2 A hitre nevelés erősítése

A katolikus óvodában a kisgyermekek hitre nevelésének elsődleges célja a családi kereszténynevelés támogatása vagy ennek híján elindításuk a keresztény életre, a vallási környezetismeret megalapozása. A hitre nevelés átszövi az óvoda életét. Vallásos élményekkel gazdagítjuk a gyermekek mindennapjait, ami megjelenik a lelki beszélgetések során, étkezés előtti és utáni imákban, más közös imaalkalmakban.

Olyan szeretetteljes, imádságos légkört teremtünk, ahol rajtunk keresztül Isten szeretetét érzik meg a gyermekek, hogy kialakulhasson bennük az alapvető hitkézség. Az óvodában vallásos élményekkel a vallásos érzelmeiket próbáljuk ébresztgetni vagy erősíteni. A közös áhítatélmények révén buzdítjuk a gyermekeket, hogy bátran szólítsák meg Jézust és a Mennyei Atyát, örömmel imádkozzanak. Jézus iránti szeretetüket jóra törekvésben, áldozatvállalásban mutassák ki. Szívesen látogassanak el a templomba, szentmisére. Érezzék át, hogy mi keresztények mindannyian Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymásnak testvérei vagyunk. A közös élmények, cselekvések kapcsán a csoport tagjai erősödjenek az összetartozásukban

Céljaink:

A katolikus embereszmény megalapozása, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása

- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben,
- Ismerjék meg a gyermekek a vallásos környezetet, legyen módjuk tapasztalatszerzésre, élménygyűjtésre, ezek közös feldolgozására,
- Alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmi, ismerjék és szeressék meg Jézust, életének főbb eseményeit, példa beszédeit, tanításait és általa a mennyi atyát és a Szentleket, Szűz Máriát, mennyi édesanyánkat,
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során,
- Segítsük őket hozzá, hogy megismerkedhessenek a templomi közösséggel, tanulják meg a helyes keresztvetést, és kötött szövegű gyermekimákat,
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése, jóság, szófogadás gyakorlása,
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.),
- Ismerjék meg a katolikus vallási élet eszközeit, jelképeit, szimbólumait: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete.

4.3 Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül óvodai nevelésünk feladatai:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- A szabadban való tartózkodás és tevékenykedés megszervezése;
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;

- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a fogmosás, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- Az étkezési kultúra alakítása, erősítése, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen-zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.
- A korszerű táplálkozás biztosítása,
- A higiénikus szokások,
- Szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása;
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása;
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása; a teremtet világ szépségeinek megóvása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával –a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve –speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása. Az egészséges életmód szokásainak kialakítása csak a családdal összhangban lehet eredményes, ezért törekvéseinket a szülőkkel is megosztjuk, együttműködésüket kérve az egységes elvárások megteremtésében.

4.4 Az egészséges életmód alakításából adódó óvodapedagógusi feladatok

- Óvodába lépésnél az új környezet különböző tüneteket válthat ki. Kísérje figyelemmel, és gondozza a gyermekeket türelemmel, szeretettel.
- Biztosítja az óvoda helyiségeiben a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet. Szeretetteljes, nyugodt légkör megteremtése.
- A szokás-és szabályrendszer közös kialakítása a gyermekekkel
- Kérje az orvos, védőnő tanácsát, segítségét. Tartson kapcsolatot velük, és folyamatosan konzultáljon probléma esetén.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni sajátosságait a gondozás során.
- Gondozással, védje a gyermekek egészségét, előzze meg a betegségek kialakulását, gyakori szellőztetéssel, megfelelő fűtéssel, edzéssel, higiénikus eszközökkel, az esetleg megbetegedett gyermek elkülönítésével.

- Tájékoztassa a szülőket az óvoda gondozási feladatairól, követelményeiről, hívja fel a figyelmet a következetes megtartás fontosságára.
- Az óvoda udvarán teremtsen meg a lehetőséget változatos játéktevékenységek végzésére. Gondoskodjon megfelelő felszerelési tárgyairól. Legyen az udvaron burkolt rész, valamint füvesített virágos és veteményes kert, pancsolási lehetőség.

Az óvoda helyiségeiben:

- Teremtse meg a szükséges feltételeket az öltöző kialakításánál, berendezése, világítása feleljen meg a kényelmes öltözködésnek.
- Alakítsa ki a csoportszobákat úgy, hogy legyen elegendő hely és felszerelés a gyermeki tevékenységek számára.
- Gondoskodjon róla, hogy az erős napsugárzás ellen legyen sötétítő, vagy relaxa az ablakon, a természetes megvilágítás domináljon.
- Fordítson gondot a többszöri 5-10 perces szellőztetésre, különösen étkezés után, csendes pihenő alatt és mozgásos tevékenység közben.
- Teremtse meg a feltételeket, hogy a mosdóban mindennek legyen meg a helye (fogmosó, papír kéztörölő), tisztántartásukról rendszeresen gondoskodjon.
- Tartsa távol, illetve távolítsa el a balesetet okozható tárgyakat

Egészséges életmódra nevelés terén:

- Ismerje meg a család és a gyermek szokásait.
- Segítse elő az egészséges életmód kialakulását.
- Alakítsa ki a testápolás, táplálkozás, életritmus, mozgás, pihenés, és az ehhez kapcsolódó tevékenységek helyes szokásait a gyermek egyéni adottságainak figyelembe vételével, egyéni példamutatással.
- Szoktassa a gyermeket az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítására.
- Rögzítse napirendben az egészséges életmód ritmusát, időbeosztást, a tevékenységek váltakozását.

Testápolás terén:

- Alakítson ki személyes bensőséges kapcsolatot a testápolási, gondozási műveletek során.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása
- Amennyiben hiányosságokat tapasztal, hívja fel a szülők figyelmét a hetenkénti hajmosás fontosságára, a körmök tisztántartására, amely betegségek forrása is lehet.
- Segítse elő a papír zsebkendő használatát, a helyes orrfújás gyakorlását.
- Biztosítsa naponta legalább 1 alkalommal a fogmosás lehetőségét.
- Igényelje a tisztaságot és rendet, vetesse észre a rendetlenséget, és megszüntetésébe vonja be a gyermeket is. Érje el, hogy ez a gyermek belső igényévé váljon.

Táplálkozás terén:

- Étkezés terén szervezzen az étkezéshez kulturált körülményeket, mindig tiszta, ép edényeket használjon.
- Ügyeljen arra, hogy az asztal esztétikusan legyen megterítve.
- Biztosítsa a megfelelő időt az önkiszolgálás szokásainak kialakítására, fokozatosan tapintatosan végezze azt.
- Érje el, hogy a gyermek csak a saját evőeszközével és saját tányérjából egye meg az ételt, ösztönözze annak elfogyasztására.
- Teremtsen lehetőséget az egész nap folyamán a folyamatos folyadék fogyasztására.
- Alakítsa ki a napirendben, hogy azonos időpontban történjen az étkezés, így megerősödnek a táplálkozás feltételes reflexei.
- Segítse elő az új ízek megismerését, megkedveltetését.

Öltözködés terén:

- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása. Öltözésnél az egyéni szükségleteknek megfelelő segítségnyújtás. Biztosítsa, hogy a gyermek bátran öltözhessen, vetkőzhessen a hőmérséklet változásának megfelelően.
- Kísérje figyelemmel, hogy megfelelő váltócipőt biztosítsanak a szülők a gyermek számára.
- Biztosítsa, hogy a gyermek a lehető legkevesebbet várakozzon felöltözve a fűtött helyiségben.
- Kérje a szülőket, hogy legyen tartalék fehérnemű, nadrág stb.

Mozgás terén:

- Szervezzen minél több szabadban és csoportszobában végezhető mozgásos tevékenységet, a gyermek mozgásigényének kielégítésére és fejlesztésére.
- Biztosítson a gyermek számára kirándulási lehetőséget is, amely a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt nyújt.
- Tájékozódjon a kirándulás előtt a helyszínről, a megközelítés módjáról, a hely balesetmentességéről, ösztönözze a gyermeket a környezet tisztaságának megóvására.
- Segítse elő, hogy a gyermek változatos mozgással tapasztalhassa, mire képes, adjon módot arra, hogy új és újabb mozgásformákat próbáljon ki, és gyakorolja a már megszerzett mozgáskészségüket.
- Juttassa a gyermeket öröm és sikerélményhez a mozgás segítségével
- Az óvónő növelje a gyermek ellenálló képességét a szabad levegőn való rendszeres tartózkodással.
- Biztosítsa, hogy a lehető legtöbb időt töltsék a szabadban.
- A csoportszobában gondoskodjon a mozgásos játékok alkalmával friss levegőről, kellemes hőmérsékletről.

- Biztosítson a lehetőségek függvényében egyéb edző hatású tevékenységeket: kerékpározás, labdázás, rollerezés.
- Kedveltesse meg változatos tevékenységekkel a testmozgást.
- Kisebb rendellenességek megelőzése, korrekció érdekében segítse elő a gyermek fejlődését megfelelő szakemberek bevonásával a prevenció és korrekciós nevelési feladatok ellátásánál.
- Ismerje fel a veleszületett rendellenességet, neurotikus tüneteket, nevelési hibákat, amely lehetővé teszi a mielőbbi korrekciót.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek megszokja a helyes testtartást a gerincoszlop és mozgásszervi elváltozások megelőzése érdekében, nyugalmi és mozgásos állapotok gyakran váltakozzanak a nap folyamán.
- Javítsa a testtartást fejlesztő mozgással, a lábboltozatot erősítő speciális gyakorlatokkal segítse a lúdtalp korrigálását.

Pihenés terén:

- Pihenés, idején az óvónő biztosítsa a gyermeknek a nyugodt pihenés körülményeit.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermekek ne zavarják egymást pihenéskor.
- Biztosítsa a levegőcserét a pihenés alatt is.

A fejlődés várható eredménye:

- Legkésőbb az óvodáskor végére a gyermekek önállóan tisztálkodnak, fésülködnek, öltözködnek, étkeznek.
- Helyesen használják a zsebkendőt, megtanulnak: helyesen orrot fűjni, fogat mosni, minden evőeszközt helyesen használni, meghatározzák a megenni kívánt étel mennyiségét.
- Esztétikusan terítenek.
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruhájukat helyre rakják.
- Saját külsejüket és környezetüket igyekeznek rendben tartani.

4.5 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált nevelés

Az óvodáskorú gyermek magatartásának jellemző sajátossága érzelmi vezéreltsége, ezért elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

ezért szükséges, hogy

- A gyermeket az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
 - Az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
 - Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását továbbá engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
 - Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
1. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) szokás és normarendszerének megalapozása.
 2. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
 3. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
 4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés célja a gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása, a gyermekek személyi és tárgyi környezetéhez való érzelmi kötődésének kialakítása. Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatai a gyermeket körülvevő kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot adó, nyugodt, derűs, el fogadó légkör megteremtése, fenntartása, a gyermek örömhöz juttatása, mely a személyiség gazdagodását, érését, és kiteljesedését szolgálja, bizalomra, őszinteségre, szeretetre épülő pozitív attitűd jellemezze a pedagógus-gyermek, gyermek-dajka és gyermek-gyermek közötti kapcsolatot, az érzelmi nevelés segíti a gyermeket a másság elfogadására, segítse a gyermek szociális érzékenységének, szolidaritásának fejlődését, én tudatának alakulását, engedjen teret önkifejező, önértékesítő törekvéseinek. Érzelmi biztonságot és állandó értékrendet nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig. Az érzelmi, erkölcsi nevelés tartalma. Az erkölcsi és szociális érzelmeket közös célok, tevékenységek, élmények útján alakítjuk. Ennek során a gyermekek megtanulják önmaguk és a különbözőségek elfogadását, tiszteletét és megbecsülését. Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás-és normarendszerének megalapozását. A gyermek elsajátítja az önfegyelmet, fegyelmet, udvariasságot, formálja igazságérzetét. Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének. Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és a kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását. Hagyományaink ápolása, a szülőföldünkhöz való kötődés megalapozása fontos része az érzelmi nevelésünknek. Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése is érzelmi életünket gazdagítja.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. A mi szerepünk szerető, gondoskodó, segítőtárs lenni a gyermek számára napi gondozási és egyéb tevékenységek során. Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört teremtünk, ahol óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell, védelmet találnak. A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben. Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedés-mintát adva a gyermekeknek. A

gyermeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveljük.

A fejlődés várható eredménye

Az óvoda és a család szoros együttműködése, a biztonságot adó óvodai légkör, a tevékenységek gazdag tárháza, a közös élmények a gyermekek érzelmi életében meghatározó változást idéznek elő. A gyermekek érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, pozitív erkölcsi érzelmeik megerősödnek, érzelmeiket vállalják.

4.6 A közösségi nevelés

A közösségi nevelés célja és feladata

Erkölcsi, akarat tulajdonságok megalapozása (önzetlenség, tapintat, figyelmesség, tolerancia, megbocsátás stb.) a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése, a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény, megbocsátó, elfogadó életminta vonzóvá tétele.

A társas kapcsolatok alakulásának színterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek beszoktatása nagy türelmet, szerető odafigyelést és empátiát kíván minden óvodai dolgozótól. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvó nénikkel, társaikkal és új környezetükkel. A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és az óvónők személyes törődése (ölbeli mondókák, énekelgetések, mesélés, bábozás, stb.). Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a

csoportokban. A beszoktatás időszakában személyes beszélgetéseken keresztül és az adatlapok kitöltésével minél többet igyekszünk megismerni a család életmódjáról, szokásairól, életkörülményeiről, a gyermek és szülei kapcsolatáról, s magáról a gyermekről. Az év közben érkező gyermekek fogadásakor már a csoport tagjai is segítenek új társuk beilleszkedésében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együtt játszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával. Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzeteket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutat a 2.5-7 éveskorosztálynak. Tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit, pl.: közös szabályalakítás, értékelési szempontok tudatosítása, a pozitív példák megerősítése, következetesség. Konfliktushelyzetekben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönözzük. A napi tevékenységekben lehetőséget biztosítunk a beszélgetésekre, példát mutatunk az egymásra figyelésre, egymás meghallgatására. Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartjuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk leginkább, sohasem szégyeníjük meg a gyermekeket. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi hiányossággal küzdő gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb együttműködésre van szükség. (Pl. fejlesztő foglalkozásokra vinni, orvosi segítséget kérni). A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermek segítése a gyermekvédelmi felelősökkel karöltve lehetséges. Az óvodapedagógus személye minta a nevelésben, akinek a személyisége meghatározó a gyermek számára. Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre, ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetítünk, s azokat milyen tudatosan képviseljük.

Feladatunk:

A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

A fejlődés várható eredménye:

Gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre mind hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez. Magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt. Elfogadja, keresi mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tud működni, kommunikálni velük. Az óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát. Szociális érzékenység kialakítása, empátiára való képesség befolyásolása, tudatos szoktatással, neveléssel. Társas együttélés szabályainak, és a gyermeki szabadság biztosításával a szociálisan elfogadható önérvényesítés az adott életkorban elvárható normának szokás szintű elsajátításának támogatása. Önismeret és a pozitív énkép alakítása, fejlesztése, a gyermekek természetes megnyilvánulásaira, szükségleteire és teljesítményére adott konkrét és pozitív megerősítések által. Egészséges attitűd, értékekhez, normákhoz való alkalmazkodóképesség kialakítása.

4.7 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a

gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvoda szerepe az anyanyelvi nevelésben:

Kiemelt, hiszen a 3-6 éves korban fejlődik legintenzívebben a gyerek beszéde, ezért fontos számunkra, hogy az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelőtevékenység szerves része legyen. Az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának, ezért az anyanyelvi nevelés nem kezelhető elszigetelten. Az anyanyelvi fejlesztés keretében, az egyes gyermekek fejlődéséhez támaszt nyújtunk valamennyi óvodai tevékenység keretein belül, meglévő ismereteire építve, az óvodáskor jellemzőinek, a gyermekek egyéni fejlődési ütemének és sajátosságainak figyelembe vételével. Az anyanyelvi nevelés-fejlesztés magában foglalja az anyanyelvi és irodalmi nevelést egyaránt.

Intézményünk kétnyelvű, ezért számunka fontos, hogy mindkét nyelvet azonos szinten használjuk. Célunk, hogy elősegítsük, fokozzuk a gyermekek beszéd aktivitását a változatos kommunikációs helyzetek segítségével.

Anyanyelvi kultúrát megalapozni, fejleszteni csak olyan óvodai légkörben lehet, ahol érzékelhető annak szabadsága, a szeretet kimutatása és lehetőség van a szép gondolatok kifejezésére.

A környezet (óvodai-családi) hat a gyermek gondolkodására, érzelmére, értelmére, fokozza az ismeretek befogadását, megértését, visszajelzését.

Az anyanyelvi fejlesztés célja:

- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetése,
- Az adott életkorra jellemző nyelvi fejlettség kialakítása, (beszédészlelés, beszédmegértés fejlesztése változatos módszerekkel, anyanyelvi játékokkal, különböző tevékenységformákkal)
- A spontán beszédhelyzetekkel beszédaktivitás fokozása, nyelvi és kommunikációs képességek kibontakoztatása
- Az irodalmi érdeklődés felkeltése.

Az anyanyelvi fejlesztés feladata:

- Mindkét nyelv esetében a kommunikációs képesség, kontaktusteremtés, beszélő magatartás és az önkifejezés eszközeinek fejlesztése.
- A gyermekek beszédkedvének kialakítása, fenntartása.
- Beszédhelyzetek teremtése.
- A könyv, az irodalmi nyelv iránti érdeklődés támogatása
- A magyar monda- és mesevilág lefordítása cigány nyelvre
- A versek, mondókák, mesék stb. két nyelven való elmondása, megtanítása a gyermeknek, így biztosítva a kétnyelvűséget. Ezáltal jobban elsajátíthatják a magyar nyelvet.
- Az anyanyelv megismertetése, gyakorlása, alkalmazása,
- Irodalmi élmények nyújtása,
- Gondolatok, érzelmek szóbeli kifejezőképességének fejlesztése,
- A kommunikációs készség, az önkifejezés eszközeinek fejlesztése,
- Beszédkedv fokozása, beszédgátlás oldása, nyelvi igényesség kialakítása,
- Szókincsfejlesztés, helyes kiejtés, beszédritmus alakítása,
- Beszéderthetőség folyamatos javítása.

beszédviselkedés (fegyelem, figyelem) alakítása. A beszédet nem örököljük, hanem környezetünkől tanuljuk. Éppen ezért szükséges az óvodában dolgozó felnőttek részéről a helyes mintaadás, beszélő környezet biztosítása, mert ezzel biztosítható a kommunikációs kedv ösztönzése. Nemcsak a helyes kiejtésre, mondatfűzésre ügyelünk, hanem a tempóra, hangszínre, hangerőre, hanglejtésre, metakommunikációra. Beszédünk szemléletes, egyszerű, de változatos kifejezéseket használó, a gyermek számára érthető, tagolt, érzelmeket kifejező, gazdag szókincsű. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermeki kérdéseket inspiráljuk, feltett kérdéseket megválaszoljuk. Kérdéseinkkel is fejlesztjük a gyerekek gondolkodását, ösztönözzük őket beszédre. Változatos élményekkel (mese, vers, bábjáték, séta, a gyerekek együttműködését igénylő játékok,) és az óvónő beszédpéldájával fejleszthető a kifejező hanghordozás, a változatos szókincs, az érzelmeket megjelenítő viselkedés.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban:

Tudatos játékválasztás az életkori sajátosságok figyelembevételével. Hangdifferenciálás szó elején, szó végén, és szóközben felismerjen hangokat. Eszközök előkészítése, kívülről tudja az óvónő a mondókákat, fokozatosság, kötetlenség, motiválás, érdeklődés felkeltése, Folyamatos buzdítás, dicséret a játékokban. Játékosság, többször ismételhetőség. Játékosan gyakorolhatóak a beszéd automatizmusok. Az óvodapedagógus feladata, hogy az óvodai élet minden területén felismerje, megteremtse, felhasználja a beszédhelyzeteket (gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt) az anyanyelvi fejlesztésre (beszédészlelés -hallás, megértés; beszédprodukció -maga a beszéd), irodalmi alkotások megismertetésére. Anyanyelvi nevelésünk feltétele az óvodai nyugodt, derűs légkör, ingergazdag környezet, mely módot ad a szóbeli megnyilatkozásra. A gyerekek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében fontos, hogy az óvónő ismerje fel a beszédhibákat: a hiányzó vagy a rosszul képzett hangokat, a beszéd folyamatosságának hibáit, a hangszín rendellenességeit, az anyanyelv sajátosságaitól eltérő ritmust, hangsúlyozást. Az anyanyelvi nevelés feladatait minden tevékenységi forma keretében megvalósítjuk. Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelés fő területei:

- Beszéd alaki fejlesztése, beszédszervek folyamatos edzése (légzéstechnikát segítő játékok, ajak-és nyelvtorna)
- Beszéd tartalmi fejlesztése
- Beszédészlelés fejlesztése (hangok és zörejek megfigyelése, megkülönböztetése)
- Beszéértés fejlesztése (szókincsbővítés, szókincsfejlesztés)

Nonverbális kommunikáció fejlesztése

- Kommunikáció fejlesztése (köszönés, bemutatkozás, megszólítás, szándéknyilvánítás, elbeszélés élmény, ill. kép alapján, mesebefejezés, személyi adatok)
- Illem (az óvodás gyermek érintkezési kultúrája, megjelenése, beszédfegyelme)

A fejlődés várható eredménye:

Óvodásaink aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szókincsüket, törekednek egymás türelmes és figyelmes végig hallgatására, képességeikhez mértén tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek.

Az értelmi nevelés óvodánkban

Az értelmi nevelésszíntere elsősorban a játék, a játékos tanulás. Ezen belül a pedagógusok a fejlesztő munkájukat tudatos tervszerűséggel végzik, irányítják. Az értelmi nevelés célja: A gyermekek szerezzenek jártasságot, készségeket és képességeket arra, hogy az élet minden területén tudjanak megoldani problémahelyzeteket, logikusan, kreatívan gondolkodjanak és az ismert dolgokból újat alkossanak.

Az értelmi nevelés feladata:

- Észlelés és finommozgásos funkciók magas szintű működésének elősegítése, melyhez szervesen integrálódik a nyelvi szimbolikus megismerési szint.
- A gyermek spontán és tervezett keretek között szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Utánzásra épülő tanulással, a különféle tevékenységekbe történő pszichikus funkciók intenzív fejlesztése.
- Értelmi képességek, a gondolkodás, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, kreativitás fejlesztése.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban:

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mértén fejlődnek. Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi rá hangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

- Óvodásaink nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó gyermekekké válnak,
- Mindezt játékosan, a tevékenységek gazdag tárházának felkínálásával érjük el,
- Óvodánk tárgyi felszereltsége és óvónőink érdeklődési köre, fogékonysága segíti gyermekeink értelmi fejlődését

V. A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei

5.1 Az óvoda személyi feltételei

Szakirányú végzettségű közokt. vezető	1 fő
Szakirányú végzettségű fejlesztő , gyógypedagógus	1 fő
Felsőfokú végzettségű, főállású óvodapedagógus	6 fő
Érettségizett, főállású pedagógiai asszisztens	2 fő
Pedagógiai munkát segítő, főállású, szakképzett dajka	4 fő
Konyhai kisegítő takarítónő	1 fő

Pedagógusképünk:

Olyan ember, aki a keresztény hitét hitelesen éli, jellemző rá a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszeretet. Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra, és hitében erősödésre törekvő. Jellemző rájuk az önképzés, a továbbképzés, ismerik a pedagógiai dokumentumokat, a különbözőséget, a másságot elfogadják, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítik. Istentől kapott talentumaikkal és szerzett ismereteikkel megajándékozzák az óvoda közösségét. Feladat számunkra a pályakezdő óvodapedagógusok befogadása és fejlődésének biztosítása. Fontos, hogy érezzék, ők is csapat részesei és fogadják elszívesen a pályán régebben levő kollégák tanácsait. A nevelőtestület közös feladata, hogy a gyakornok pedagógusokat sikeresen segítsük felkészülni a minősítő vizsgára.

Óvodánk 4 csoportos. A nevelőtestület tagjai főiskolai végzettséggel rendelkeznek. Folyamatos a továbbképzések rendszere. 2 óvodapedagógus sikeres minősítési eljárásban vett részt. 1 fő óvodapedagógus sikeres mesterpedagógusi minősítési eljárásban vett részt. Az óvodánk felnőtt közössége példamutató viselkedése, gyermekközpontú szemlélete, gondolkodás módja feltétele hatékony nevelő munkánknak. Óvodánk légköre barátságos, családias. Óvodánk katolikus szellemisége egységes nevelői attitűdöt és szemléletrendszert kíván. Valamennyi gyermek és szülő iránt barátságos, nyílt, őszinte és érdeklődő magatartást tanúsítunk.

Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje mintát jelent a gyermekek számára. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli. Intézményünkben a cigány nemzetiséghez tartozó és gyermekek érkeznek a dolgozók lehetőséget teremtenek befogadásukra, kultúrájuk megismerésére. Óvodáinkban ez természetes, hiszen dolgozóink között cigány nemzetiségűek is megtalálhatók. A katolikus intézmények céljainak megvalósulása elsősorban a benne munkálkodók személyiségétől függ, az ő emberségükön múlik, hogy a nevelés –a hit bölcsője legyen. Nevelési munkánk olyan gondolkodó, kreatív munkatársakat kíván, akik jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkeznek, munkájukat áthatja a felelősség-és kötelességérzet, a következetesség, kitartás, igazságosság, lelkesedés és a katolikus hit. Hisz abban, hogy a gyerekekkel való foglalkozás során a katolikus hit alapjainak és kultúrájának átadása a leghálásabb feladat, amely saját tökéletesítését is előre mozdítja.

Dolgozóink közül kilenc a helyi közösségből származó beás-muncsány cigány nemzetiségű, mindkét nyelvet érti és beszéli.

Alapfeladatuk az óvónőkkel segítően együttműködni és a gyermekek számára a cigány család belső atmoszféráját, érzelm gazdag otthonosságát jelenvalóvá teremteni.

Alapvető elvárás óvodánkban, hogy a munkaközösség magatartása biztosíték legyen a nyugodt, derűs, nyitott és elfogadó légkör megteremtésére.

5. 2 Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodánk rendelkezik a programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda helyiségei, az udvar oly módon vannak berendezve, felszerelve, hogy az a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja. Megfelel változó testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Elegendő helyet és lehetőséget biztosítunk a mozgás-és játékigényük kielégítésére, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzá férhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el. Az óvoda dolgozóinak munkakörnyezete jó. Rendelkezünk megfelelő számú öltözőhelyiséggel, zuhanyzóval, mosdóval, irodával. A szülőket a csoportszobákban, irodában, tudjuk fogadni, megfelelő körülményeket biztosítunk számukra.

- A *csoportszobák* kialakítása az óvónők személyiségét, a neveléssel kapcsolatos tudatosságát fejezi ki. A berendezési tárgyak, eszközök többnyire természetes anyagokból készülnek. A színek, a formák harmóniája az esztétikai igény belsővé válását segítik. A berendezések alakíthatósága a gyermek kreativitását fejleszti. A játékeszközök a gyermekek fejlődéséhez, tevékenységéhez igazodnak. Óvodánk könyvtárát folyamatosan fejlesztjük -anyagi lehetőségeinkhez mérten -a megjelenő szakkönyvekkel, vagy hitünket erősítő kiadványokkal. Technikai felszereltségünk jó. Az óvoda rendelkezik számítógéppel, lappal, projektorral, fénymásoló géppel, pendrive-os magnókkal, TV-vel. A tárgyi feltételek fejlesztéséhez figyelembe vesszük az eszközfejlesztés adta lehetőségeket, és figyelemmel kísérjük a pályázati kiírásokat.

5.3 Katolikus óvodai élet megszervezése

A teremtett világ felfedezése során szerzett ismeretek, a különböző emberi kultúrák által létrehozott anyagi és szellemi alkotások, amikre a jelen társadalma épül. Ezek ismerete nélkülözhetetlen a jelen megértése és a jövőre vonatkozó tervek kialakítása szem-pontjából.

A személyiség kibontakozása, olyan hosszú folyamat, amelyet kísérni kell. Az intézmény világos, áttekinthető, kiszámítható kereteket biztosít ehhez a folyamathoz. Az egyéni fejlődés-fejlesztés kísérése személyes törődést és odafigyelést követel, amit a legteljesebb módon meg akarunk adni növendékeinknek.

Óvodánkban a nevelés a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján valósul meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésében. A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez és tekintettel vagyunk a helyi szokásokra, igényekre. A rendszerességgel és az ismétlődésekkel az érzelmi biztonságot kívánjuk megteremteni a gyermekek számára. Napirendünkkel a folyamatosságra és a rugalmasságra törekszünk és igyekszünk a tevékenységek közötti harmonikus

Lehetőségeink:

Óvodánk a Nevelési – Pedagógiai Programban megjelölt tevékenységek és a hitre nevelés mellett az érdeklődő, tehetséges gyermekek számára tehetséggondozást végez (gyerek zumba, szókincsfejlesztés, cigány tánc, KETT Pedagógia, ovi torna, mozgáskotta) amelyekre a gyermekeknek ingyenesen biztosítjuk a lehetőségeket.

Külön hangsúlyt fektetünk a komplex iskolai előkészítésre, valamint az óvoda – iskola átmenet zökkenőmentesebbé tételére. A gyermekek beszédfejlődését fejlesztőpedagógusunk által a cigány gyerekekre kidolgozott két nyelvű szókincsfejlesztéssel, szükség esetén logopédus szakember segítségével valósítjuk meg.

A szabadtéri tevékenységek az óvoda udvarán, kertjében, valamint a tanulmányi séták alkalmával valósul meg.

Heti rend

A hetirend szervezése a tevékenységek változatos biztosításával, az óvodapedagógusok módszertani szabadságával lehetőségeivel valósul meg.

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető, differenciált és csoportos tevékenységek
• Csendes percek • Mindennapos mozgás • Mozgás • Mozgásos játék	• Ének – zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Külső, teremtet világ tevékeny megismerése • Verselés, mesélés • Matematikai tartalmú tapasztalatok

Csoportjaink napirendje

Időkeret	Tevékenységek
7 – 11 <u>30</u>	- A gyermekek fogadása - Gondozási feladatok, tisztálkodás, étkezés, öltözködés - Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek - Csendes percek - Mindennapos frissítő mozgás vagy kötött mozgás a szabadban, teremben, tornaszobába - Ismerkedés a teremtet világgal, játékba integrált egyéni és mikro csoportos tevékenységek fejlesztése - Iskolaelőkészítő tevékenység nagycsoportosoknak - Tevékenységbe ágyazott a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése tevékenységekben megvalósuló tanulás: - vers, mese - ének, zene, énekes játék - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - mozgás - Részképességek fejlesztése egyéni formában - Olyan játék tevékenység, melyet a gyermek igényel
12-15	

15-16	- Gondozási feladatok: tisztálkodás, étkezés, öltözés - Csendespihenő - Tehetséggondozás - Gondozási feladatok: tisztálkodás, étkezés, öltözés - Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység évszaktól függően szabadban, teremben a szülők érkezéséig
-------	--

5.4 A fejlődés nyomon követése

A gyermek és körülményeinek megismerése már a felvételt követő családlátogatással kezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, anamnézis felvételével. A gyermek fejlődését Fejlődési Naplóban rögzítjük, és követjük az óvodába lépéstől az iskolakezdésig. Megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük. Amennyiben a gyermek valamely szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy azt a dokumentumot külön tároljuk.

A gyermek fejlődésének megfigyelt szempontjai, melyet táblázatban részletesen kidolgozva rögzítünk.

Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése, mert nevelni és fejleszteni csak akkor tud az ember, ha megérti azt, akit alakítani, formálni kell. Az óvónőnek azt a szintet kell megtalálnia, amit a gyerek már tud, illetve, amit segítséggel meg tud oldani. Ez a játékon keresztül minden tevékenységben jól látható. Az óvodapedagógusok folyamatosan együttműködnek a fejlesztő szakemberekkel –logopédussal –fejlesztő pedagógussal – szakszolgálatok munkatársaival a gyermek eredményes fejlődésének érdekében. A gyermek fejlődéséről vezetett feljegyzéseinkben el kell érni, hogy minden óvodapedagógus tudja, melyik gyereket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön, az egyes gyerekek tervezett feladat a gyermek ismeretébentudatos, pontos, képességfejlesztő legyen, az óvodapedagógusokfelelősséget érezzenek, felelősséget vállaljanak minden gyermek, minden területen történő fejlődéséért. Fogadóórán vagy egyéni megbeszélésen a szülőket

tájékoztatjuk gyermekük fejlődéséről, esetleges hiányosságáról. Tanácsokkal, javaslatokkal törekszünk a családokkal való együttműködésre, segítségnyújtásra.

5.5 Az óvoda kapcsolatai

Óvoda - család

Nevelőmunkánkat a családi nevelésre építjük. Nem helyettesíthetjük, csak kiegészíthetjük azt. A kapcsolat kialakításában a kezdeményező szerepet mi vállaljuk, hiszen tudjuk, hogy a szülők számítanak gyermekismeretünkre.

Tudjuk a harmonikus együttműködés a gyerekek kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele.

Alapelveink

- Elismerjük és tiszteletben tartjuk a családi nevelés elsődlegességét. Egyenrangú nevelőtársi viszony kialakítására törekszünk.
- A családok életvitelét és nevelési módszereit előítéletektől mentesen fogadjuk.
- Minden családdal igyekszünk megtalálni az együttműködéshez szükséges megértő, egyéni hangvételt.
- Azt valljuk, hogy a nevelési problémák okainak feltárása csak az első lépés, az igazi feladat a szülők és a gyerekek számára egyaránt megnyugtató megoldás megtalálása.
- A gyerekekről adott tájékoztatásunk tapintatos, ugyanakkor reális legyen.

Cél

- A személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával erősítjük a jó partneri viszonyt, elismerjük a befogadó nevelésben a család elsődlegességét, kapcsolatunkat áthatja a kölcsönös tisztelet, felelősség, bizalom és az elfogadó, toleráns magatartás.

Együttműködésünk formái

Családlátogatás

- A mindenkor szülői igényeknek megfelelően, az óvodába lépést megelőzően történik azzal a céllal, hogy a gyermekekkel otthoni környezetben ismerkedjünk meg és tapasztalatokat szerezzünk a családi háttérrel.

Szülői értekezletek, megbeszélések

- A gyerekek fejlődését elősegítő év eleji szülői értekezlet a tervekről és a házirendről, szervezési feladatokról ad tájékoztatást. A gyerekek fejlődésének, képességeinek alakulásáról folyamatos tájékoztatást adunk.

Fogadóóra

- Előre egyeztetett időpontban, akár a szülő, akár az óvodapedagógus kezdeményezésére, attól függően, hogy hol jelentkezik vagy hol erőteljesebb a probléma a gyermek fejlődésével kapcsolatban.

Ünnepre hangolódás

- A mindenkori szülői igényeknek megfelelően. Az ünnepi előkészületeknek az a formája, amikor a gyerekek, szülők, óvodai dolgozók közösen készülődnek az ünnepre.

Közös rendezvények

- Olyan események, ahol a szülők, gyerekek, óvodapedagógusok, dajkák együttléte jó alkalmat kínál pedagógiai tartalmú beszélgetésekre (csoportok által alkalmanként szervezett kirándulások, ünnepségek).

A szülői vélemények kérdőíves felmérése

- Konkrét vagy általános kérdések programunk otthon tapasztalt hatásairól, ötletek, javaslatok igénylése.

Szülői Munkaközösség

- A szülői vélemények közvetítésének fóruma.

Feladataink

- A családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése, a különbözőség elfogadásának közvetítése.
- A családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével a segítség családokhoz illesztett megoldásainak keresése, az intervenciós gyakorlat érvényesítése.
- Pedagógiai elveinkkel megegyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása.
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, szokás- normarendszer elfogadtatása.

- A gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás modell értékű nyílt kommunikáció során, a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése.
- A családok kultúrájának megismerése, közvetítése.

Az együttműködés alapelvei

- A nevelésben a család elsődlegességének elismerése, tisztelet a szülő iránt.
- A család szokás- és normarendszerének megismerése, elfogadása.
- A gyermek fejlődéséről folyamatos, hiteles tájékoztatás.
- Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása, eredményességének figyelemmel követése.
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány köteleességszerű csökkentése.
- A gyermek fejlettségének és a fejlődés egész családot érintő rizikó faktorainak mérlegelése.

Óvoda - iskola

Az együttműködés kölcsönösen előnyös, hiszen az iskola jövőbeli első osztályosai óvodánkból érkeznek, nekünk pedig módunk van bepillantást adni az iskolai életbe a „ballagó nagycsoportosok” számára (látogatás év közben többször az iskolába, valamint a leendő első tanító néni heti rendszerességgel látogat el intézményünkbe). A leendő első osztályosok szüleinek az óvodában az iskolaigazgató tart szülői értekezletet. A faliújságon megjelentetjük az iskolai nyílt órákról szóló hirdetményt.

Óvoda – egyház

A szülők mindenkori igényei szerint, az egyházak képviselőivel, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és az Országos Alapprogram ide vonatkozó irányelveit.

Óvoda - védőnő

- A gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- Korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás

- A gyermekek egészségügyi szűrése
- Gyermekorvosi-szakorvosi vizsgálat kezdeményezése

Óvoda- fenntartó

- Kapcsolatunk egyrészt a közoktatási törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű.
- Problémáink megoldására a konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók.

Óvoda – Családsegítő és Gyermekjóléti Szakszolgálat

- A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat képviselőjével óvónőink rendszeresen tartják a kapcsolatot, a HH és a HHH gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése céljából. Szükség esetén esetmegbeszéléseken veszünk részt. A szakmai együttműködések során online csatornákat is használnak az óvodapedagógusok az intézményen kívül is.

VI. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

6.1 Játék

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a következő elveket, feladatokat fogalmazza meg: A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék -szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat -a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell kielégülnie. A kisgyermek a külvilágból és a saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé .

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt -a szülő, az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. A játékhoz megfelelő helyre, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményt biztosítson a különböző játékformákhoz, mint például a mozgásos játékokhoz, a szerepjátékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, a dramatizáláshoz és a bábozáshoz. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia. Minden egészséges gyermek játszik. A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenységi formája, értelmes, önként, szabadon választott konkrét gyakorlati tevékenysége, melynek során a személyisége és a környezethez való viszonya sajátos formában tükröződik vissza.

Játékban nyomon követhetjük, hogyan válnak a külső késztetések belső indítékává, miközben érzelme állapotait, vágyait, indulatait közvetíti.

- A játék a valóságot tükrözi, és örömforrás a gyermek számára.
- Fejleszti a gyermek mozgását, segíti új mozgásformák kialakulását.
- Játék során fejlődik képességük, ügyesebbek, önállóbbak lesznek.
- Hatással van értelmi képességük fejlődésére is (megfigyelés, emlékezés, gondolkodás, képzelet, figyelem).
- Játékban a konfliktusok megoldására is mód van, amely hozzájárul a problémamegoldó-gondolkodás fejlődéséhez.

- A játékot kísérő pozitív érzelmek(többnyire) kommunikáció vágyat ébresztenek.
- Játékban a viselkedési szabályok közelivé és elfogadhatóvá válnak.
- Fejlődnek a gyermekek közötti társas kapcsolatok.
- Örömmel és bátran válogassanak játékeszközök és tevékenységek között;
- Váljanak képessé játéktevékenységük kezdeményezésére, megszervezésére;
- Szívesen játszanak társaikkal, legyenek képesek a szerepek elosztására és a szabályok felállítására;
- Tartsák tiszteletben társaik magányos játékra való igényét

A játék feltételrendszere

A nyugodt, biztonságérzetet keltő légkör -melyben a gyermekek szabadon szervezik játékukat, önállóan választják hozzá a társat, helyet, eszközt. Szeretetteljes légkörben könnyebb egymás elfogadása, a toleráns óvónői minta példaértékű. A hely, mely a gyermekek szabad mozgását biztosítja, játékuk térbeli kibontakozását szolgálja. A játék színtere a csoportszoba, és az udvar. Az adott udvarrészben átélt játékelmények hatására a területet mindinkább a sajátjuknak érzik. A játékidő a napirend sajátosságából fakadóan részben folyamatos. A gyerekek a délelőtti elkezdődő játékot nemcsak délután, hanem akár több napon és héten keresztül is játszhatják, mindaddig folytatódhat, amíg a gyermeknek élményt, örömet ad. A játékeszközök-a játékok legyenek esztétikusak, igazodjanak a gyermekek életkorához, segítsék a sokoldalú fejlődést. Gondolkodásra, problémamegoldásra serkentsen.

Az óvodapedagógus játékkal kapcsolatos feladatai:

Nyugodt légkört biztosítsunk az elmélyült játék feltételeinek megteremtésére

A napirenden belül elegendő időt és helyet biztosítsunk a játék számára

A játékhoz szükséges eszközöket folyamatosan biztosítsuk

Ötleteket, lehetőségeket, helyzeteket teremtsünk a sokszínű játék kialakulásához

Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználásával hozzájárulunk a játék fejlesztéséhez

- A gyermeki játék önállóságát tiszteletben tartjuk
- Szükség esetén bekapcsolódunk a játékba, együtt játszunk a gyermekekkel
- Értelmi képességet fejlesztünk (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)

- A gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését kielégítjük
- Lehetőséget adunk a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelően tevékenységet biztosítunk
- A gyermekek önállóságát, figyelmét, kitartását, pontosságát, feladat tudatát fejlesztjük
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtunk segítséget a gyermekeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerhetik

A játék személyiségfejlesztő hatása

A játékban a gyermek teljes személyisége fejlődik. A játéknak az értelmi képességekre gyakorolt hatása jól mutatkozik az érzékszervek működésének pontosabbá válásában. Fejlődik az észlelés, a megfigyelő képesség, a figyelem, emlékezet, képzelet és gondolkodás. Fejlődik szellemi aktivitása, beszédkésztsége, problémaérzékenysége, helyzetfelismerő képessége. Fejlődik a mozgáskészsége is. Alakul a térérzékelése, fejlődik nagymozgása, és szenzomotoros ügyessége. A gyermek közel kerül az erkölcsi szokások felismeréséhez, elfogadásához. Formálódik erkölcsi ítéletalkotása, viselkedése, udvariassága. Kommunikációs kapcsolatteremtő készségük is fejlődik.

Az óvodapedagógus felelőssége, fejlesztő tevékenysége meghatározó jelentőségű.

Legfontosabb feladatok:

- A gyermekek jelzéseinek megfigyelése és elemzése személyiségük megismerése érdekében;
- A gyermekek elképzeléseinek támogatása;
- A játéktevékenységben az együttműködés szokásainak, az udvarias magatartás formáinak alakítása; Erősíteni a szocializálódás folyamatát. Közös élmény, együttes játék alakítja a társakhoz való viszonyt. Megjelenik az együttérzés, kibékülés, vigasztalás, kivárás, engesztelés érzése.
- A csoportélethez kötődő hagyományok ápolása; a gyermekek fejlettségétől függően, igényeiknek megfelelően a játékfolyamat segítése;
- A személyes kontaktus naponkénti kialakítása, a gyermek személyes problémáinak, egyéni élményeinek meghallgatása;
- A társas kapcsolatok, érzelmi kötődések támogatása;

- Az egyezkedések, választások, döntések segítése;
- A játékban megjelenő fejlődésbeli különbségek tolerálása.

A játék tartalma

A gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása 3-6-7 éves korig.

- A gyermek társas élete a kevés számú csoportoktól a nagyobb létszámú csoportokig fejlődik.
- A gyermek játékának formai, tartalmi jellemzői
- A játéktevékenység időtartama, mélysége, szintje, tartalmi gazdagsága

Társas kapcsolatok minősége

- A kialakult társas kapcsolatok szintje
- Nyelvi szint
- Magatartásformák és szokások

1.A gyakorló játékok-érzékszervek játszó begyakorlása-különböző mozgások begyakorlása-játék különböző anyagokkal-tárgyak, eszközök rakosgatása-hang és beszéd játékos gyakorlása

2.A szimbolikusjátékok-utánozó játékok-tárgyakat, természeti jelenségeket utánozó játékok-szerepes játékok-tematikus játék-bábjáték-dramatizálás-fantáziajátékok

3.Konstruáló játékok-építőjáték-barkácsolás-konstrukciós játék

4.A szabályjátékok-mozgásos játékok-értelemfejlesztő játékok-társas játékok-népi játékok-speciális fejlesztő játékok

A játék megszervezése

A játék a 3-7 éves korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra élheti kellemes élményeit. A környező világról sőt a világegyetem egészéről is a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé. A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógusnak tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában céljai eléréshez. Az óvodapedagógus tudatossága természetesen sohasem irányulhat a gyermekre, hiszen kitalált és erőltetett úgynevezett „játékos módszerekkel” nem helyettesíthető a gyermeki tevékenység. A gyermeki tevékenységet –különösen a játékban –

nem szabad szűken értelmeznünk. A játéktevékenység tág értelmezése lehetővé teszi, hogy nemcsak a tárgyi manuális, vagy mozgásos kapcsolat tevékenységeket ismerjük el, hanem a „szellemi alkotást” is tevékenységként fogjuk fel a játék során. A gyermek gondolatban megalkotja, kitalálja a játék szereplőit és bármilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesíti azokat. Minden gyermeki tevékenység –beleértve a játékot is –felosztható spontán és az óvodapedagógus által irányított tevékenységre. Nagyon fontosnak tartjuk olyan hangulatok, ingerek tárgyi lehetőségek megteremtését, melyeknek hatására a gyermekek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nincs szükség a pedagógus által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre, hiszen köztudott, hogy 3 éves kor táján még kifejezetten igényli a gyermek a felnőttel való együtt játszást. Csupán a helyes arányok megtalálására kívánjuk a figyelmet felhívni. A nevelési folyamat szélességben és mélységben képes az óvoda a gyermeki öntevékenység rendszerét kiépíteni. A játékon belül meghatározott eredmény elérését célzó öntevékenység a legfőbb biztosíték arra nézve, hogy az öntevékenység az önfejlődés az önfejlesztés motívumait, képességeit és készségeit is létrehozza. Jót és jól játszani –ez a gyermek dolga az óvodában. Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében és szükség esetén indirekt módon befolyásolni. A játék kicsiben maga az élet; az, amit a kisgyermek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki, és a játék segítségével teljesebbé válhat. A tevékenységközpontú programunk alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékra. A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket azonban az óvodapedagógusnak kell biztosítania.

Külön szót érdemel az élmények szerepe a gyermek játékában. Az élmény, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból, a környezetből hoz az óvodás, vagy legyen az óvodai társakkal átélt élmény, rendkívüli jelentőséggel bír az életre való felkészítés folyamatában. A különböző szituációk megteremtése, az élménynyújtás, az óvónő tudatos, átgondolt munkáját feltételezi. Indirekt módon így lehet a gyermeki világot befolyásolni. Természetesen a gyermek spontán élményszerzése éppen olyan fontos, mint a pedagógus által irányított, megtervezett. A lényeg, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg. Általában a gyermek spontán szerzett élményei és tapasztalatai nem kapnak kellő figyelmet. A legjobb esetben meghallgatják a felnőttek ezeket az élményeket, de nem számolnak a továbbiakban vele. A tevékenységközpontú óvodai nevelés nemcsak feltételezi, hanem el is várja az óvodapedagógus ilyen irányú figyelmét, érzékeny reagáló készségét. A játék a legfontosabb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom: ismeret, jártasság,

készség megjelenik. Óvodánkban a nevelés alapvetően életszerű és érzelmi megközelítésű, egyéni tapasztalatszerzésen, élménygyűjtésen alapul. Szabad alkotásokkal, logikai konstrukciókkal, rengeteg mozgáslehetőséggel valósul meg, segítve önkifejezésük, tudásvágyuk, és személyiségük természetes fejlődését. Kedvező helyzeteket és kereteket teremtünk arra, hogy az érdeklődésüket felkeltsük és fenntartsuk eszközökkel, könyvekkel, kirándulásokkal, megfigyelésekkel, kísérletekkel, érzelmi motivációkkal. Helyt adunk tehát a gyermeki megismerésben a világ felfedezésére, kíváncsiságuk, közlésvágyuk kielégítésére a tervezett hagyományos anyagon túl is. Mindez kötetlenül történik. A kötetlenség egyéni vagy mikro csoportos tevékenységet jelent, amelyben a gyermekek öntevékenyen részt vesznek, az óvodapedagógus azonban tudatosan tervez. A tervezett témakörök feldolgozása nap, mint nap folyamatosan, játékosan, a játékidőben történik. Minden hónap más és más témakör körül forog: évszak, közlekedés, testünk, ünnepek. A foglalkozásokat a délelőtti folyamán szervezzük. Az óvodapedagógus az egy hétre tervezett keretanyagot a saját döntése alapján osztja be a hét napjaira, melyben minden terület komplexen szerepel. Az adott napon a témakörök feldolgozásával mindig más tartalom kap nagyobb hangsúlyt.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Képes szerepvállalásra.
- Képes elfogadni játszótársai ötleteit, elgondolásait-Játéka elmélyült, kitartó.
- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz, kudarcűrő képessége erősödött-Játékeszközeire vigyáz, helyükre teszi

6.2 Verselés, mesélés

1. A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez érzéki –érzelmi élményeket nyújtva.
2. A magyar-cigány gyermek költészet, irodalom, a népi dajkai hagyományok, gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázáshoz, verseléshez, meséléshez.
3. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság és cigányság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi nevelésének egyik legfőbb segítője. Milyen odaadás, mennyi mindenről megfélemező áhítat ül ki a mesét hallgató gyermek arcára. –ha az óvónő tiszta szívből mesél. Az óvodáskor –a szavakkal való játéknak, a szavak muzsikájában való gyönyörködésnek a kora. Az irodalmi nevelés az anyanyelvi kultúra és a műveltség megalapozását szolgálja. Az irodalmi művek tartalma hozzájárul a gyerekek világtudatának kialakulásához, a nemzeti kultúra alapjainak lerakásához, az erkölcsi és esztétikai értékek közvetítéséhez. Gazdagítja, színesebbé teszi a gyerekek lelki világát, életkörülményeit. A népi mondókák, versek, népi játékok megzenésített formában –erősítik az irodalom és a zene kapcsolatát, fokozzák a gyerekekre gyakorolt hatását. A mese alkalmas arra, hogy bemutassa a külvilág és az ember belső világa közötti kapcsolatot. Az irodalmi élmény együtteséből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazására nyílik lehetőség: az anyanyelvi játékokban, vers, mese reprodukálásában, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, képolvasás területén.

Az anyanyelvi nevelés célja

- Az irodalom megszerettetése,
- A kiválasztott mesékkel, versekkel, mondókákkal, a gyermekek érzelmi, az értelmi, erkölcsifejlődése, fejlesztése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása történik,
- Keresztény erkölcsi elvek, szabályok indirekt módon való közvetítése,

- Bibliai történetek, szentek életének történetével való ismerkedés, életkoruknak, értelmi képességeiknek megfelelően

Feladatok

- Mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
- Mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- Irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,
- Érzelmi, esztétikai nevelés,
- Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a cigány nemzetiségi nevelés
- Bábozás, dramatizálás:
- Óvodapedagógus bábjátéka,
- Kommunikáció,
- Gyermek bábjátéka,
- Bábkészítő tevékenység,
- Esztétikai élménynyújtás,
- Személyiségjegyek tükröződése,
- Testséma fejlesztés,
- Drámajáték elemek,
- Szerepazonosulás,
- Metakommunikáció,
- Önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- Nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- Bibliai történetek hallgatása,
- Ünnepek értékének növelése,
- A könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- Saját vers-és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés,
- Néphagyományok, népszokások megszerettetése,
- Viselkedésformák kialakítása,
- Pszichikus realitásra való ráébresztés,
- Mozgással kísért mondókák, versek megismertetése,
- Érthető cselekményű mesék választása,
- Vidám, humoros alkotások mondása,

- Tündérmesék, állatmesék, klasszikus kortárs mesék megismertetése. Az anyanyelvi nevelés tartalma. Mesét vagy verset –egy hétig ugyanazt –a hét minden napján hallanak a gyerekek. Sokszor szeretik hallani ugyanazt a mesét. Minden ismétlés erősítő hatású. Szöveghűen, eleinte szemléltető eszköz nélkül mesélnék az óvónők, hogy a gyerekek képesek legyenek a belső képalakításra. Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti témákhoz, jeles napokhoz. A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkoznak, így megismerkednek néphagyományunkkal, erősödik nemzeti, keresztényi tudatuk. A mesék során azonosulhatnak egy-egy szereppel, miközben tájékozódnak a külső és a belső világ viszonylatáról, a megfelelő viselkedésformákról.

Az irodalmi műveket a hét elején eszközök nélkül ismertetjük meg a gyermekekkel, a hét többi napján már bábok, eszközök segítségével jelenítjük meg. A mesék, történetek eljátszása, bábozása során közösségi élményhez jutnak, fejlődik kommunikációjuk, személyiségük. A gyermekek és az óvodapedagógusok is báboznak. A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A délutáni pihenés előtt megnyugtató, csendes légkörben mesélünk a gyermekeknek. Ez nagyon fontos mindennapi feladatunk. A megismert mese, vers ünnepeken való előadása növeli azok értékét. Az óvodában megalapozzuk a könyv szeretetét és a mesehallgatási, illetve az olvasási kedvet. A gyermekek saját vers-és mese alkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. Irodalmi anyagunk nagyobb részét a magyar népmesék, népi mondókák, a klasszikus és kortárs irodalmi művek, melyekben sok pozitív tulajdonságot ismerhetnek meg gyermekeink. Rajtuk keresztül a keresztény ember helyes magatartását, erkölcsi normáit is, pl., a szorgalom, a türelem, a szülők iránti tisztelet, a jószívűség, kitartás, egymás illetve a gyengébbek segítése. Szeretjük a tréfás verseket, meséket, történeteket, találós kérdéseket, közmondásokat, amelyek még jobban megkedveltetik és megszerettetik gyermekeinkkel az irodalmat. A kiscsoportosoknál a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, ölben játszható mondókák, énekes játékok, rövid versek, melyek hallgatása, mondogatása közben fejlődik kommunikációs készségük, érzelmi-, értelmi életük. Egyszerű, érthető cselekményű meséket (láncmesét, állatmesét, napi eseményekről szóló történeteket) választunk. 4-5 éves korban népi mondókákat,

kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül a vidám, humoros, ritmusélményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővíthetnek egyszerű tündérmesékkal, több eseményből álló állatmesékkal. A legidősebb korosztály vers anyaga a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a meseanyagot. Folytatásos meseregényeket is olvasunk nekik. Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban. A gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal. A mesemondás varázsos, meghitt légkört teremt. A mese-és vershallgatás hangulatkeltő elemekkel történik. A megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családi, nyugodt légkör kialakítását. Fontos az elhelyezkedés mesehallgatáskor. Az óvónő és a gyerekek közötti kapcsolat akkor teljes, ha végig szemben ülnek egymással, az óvónő tartja a gyerekekkel a szemkontaktust. Az ilyen elhelyezés a gyerekeknek biztosítja a pontosabb megértést, láthatóvá teszi a mese, vers érzelmi töltésének mimikai megjelenését az óvónő arcán, és a tiszta hangképzést, helyes artikulálást. Az óvónő számára a gyermek arcán tükröződő érzelemjelzéssel szolgál a mese, a vers hatásáról. Gyermekeinkkel mindig egyénenként gyakoroljuk a verseket.

Ha színes a mesélés, akkor már az elmondás közben lehet érezni az érzelmi azonosulást, a mesére hangolódást, az együtt lélegzést. Az óvónő előadásmódjára a helyes hangképzés, hangsúlyozás, hanglejtés, hangszín, beszédtempó megválasztása, szabályos mondszerkesztés, mondatfűzés, a nyelvhelyességi szabályok, betartása legyen jellemző, a mintaadás a gyermeki beszéd –kommunikáció fejlődésére is nagy hatással van.

A fejlődés várható eredménye

- A gyermekek szívesen mondogatnak verseket, mondókákat,
- Önállóan is képesek felidézni a hallott meséket,
- Igénylik a napi mesehallgatást,
- Szeretnek bábozni, mesélni,
- Szívesen nézegetnek mesekönyveket, képeskönyveket, vigyáznak azokra,

6.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, a zenélés felkelti a gyermek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élmény nyújtó közös ének zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. Fejleszti a gyerekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos alkotókedvét. A zenei nevelés születéstől kezdődik, az óvodát már sokféle zenei hatás előzi meg a családban. A családi hatás függ a szülők zenei műveltségétől, a környezet többi felnőttjétől, a testvéreknek dalos kedvétől és a rádió, a televízió, internet zenei hatásaitól. Jelenleg is több generáció együtt lakik. A nagymamák egyre kevesebbet dúdolják a dalokat, közben ringatják a babákat, s így az egyenletes lüktetés beléjük rögződik. Nagyon sok szép dalt énekeltek régen. A mai gyerekek azokat a dalokat ismerik, amelyek a rádióban, televízióban, interneten hallhatók. A gyerekek szülei is fiatalok, ezeket a zenéket szeretik, ezt hallgatják, éppen ezért gyermekeik is ezeket tanulják meg. A gyermekek zenei ismeretei igen szegények, nincs amit otthonról hozzanak magukkal. A televízióban nincsenek olyan műsorok, amelyek fejlesztenék a gyerekek hallását. A kor nagy hódítása a számítógép. A gyerekek naphosszat ez előtt ülnek, a gép monoton zúgását hallják és a hangjuk is ehhez a hanghoz kezd hasonlítani. Megfigyelhető, hogy a mai kislányok hangja is mélyebb, nem olyan szép magas, mint régen volt. Nem is tudnak magas hangon énekelni. A katolikus óvodában az éneknek, zenei nevelésnek mindenütt helye van: a hétköznapiakban és az ünnepeken is. A hétköznapiakban a játékban -mondókákkal, népi gyermekjátékokkal (dalos játék), étkezéseknél és közös imaalkalmakkor énekeltek imákkal. Az ünnepek kapcsán a vallásos témájú énekekkel az ünnepekhez, azok liturgiájához kapcsolódóan. Mivel az óvodában a gyermek legfontosabb tevékenysége a játék, -ezt a zenei nevelésnél is figyelembe kell venni. Fontos, hogy több mozgáshoz, játékhelyzethez kapcsolódó dalosjáték és kevesebb játék nélküli, évszakhoz, ünnepekhez kapcsolódó ének alkossa a zenei nevelés dalanyagát. A dalanyag összeválogatásánál lényeges szempont még a gyerekek életkora, a csoport összetétele. A ritmus, hangterjedelem szempontjából a gyerekek számára nehéz dalok pl. egy -egy vallásos témájú ének -alkothatja az énekhallgatás anyagát. Egy -egy ilyen dal az óvónők előadásában emelheti egy -egy ünnep hangulatát. Az óvodai zenei nevelés egyrészt a gyermekek spontán kezdeményezéseire, másrészt az óvónő kezdeményezéseire épül. Az egymásra épülő kötött és kötetlen foglalkozások mellett sok lehetőség van az alkalmi helyzetek kihasználására.

(hangulatkeltés, egy -egy gyermek érzelmi állapotának befolyásolására, várakozási idők kitöltésére, gondozási műveletek közben)A gyerekek életkora, a csoport összetétele, fejlettsége, a zenei feladat határozza meg, hogy mikor melyik formát alkalmazza az óvónő. A gyerekek egyéni érdeklődésükből, fejlettségüktől függően vegyenek részt a kötetlen, illetve kötött foglalkozásokon. A foglalkozás időtartamát is a gyerekek többségének érdeklődése, kora határozza meg. A 3 -4 éveseknél a társas együtt mozgás mondókái, énekei mellett még inkább az együtttérzés játéka, a testérzet fejlődését segítő mondókák, énekek dominálnak.

A 4 -5 éves gyerekeknél a mozgáskészség további fejlesztése a cél, olyan játékok megismertetésével, amelyekben jelen van a küzdő szellem. Egyre több dalos játék megtanításával az 5 -6 évesek már képesek lesznek önállóan is játékot szervezni. Az óvodai zenei nevelés sok nevelési, fejlesztési lehetőséget hordoz. Egy -egy dalos játék eljátszása közben a gyerek érzékeli a magyar dal, -tánc és játéknyelvet.

Közben megtanulja, gyakorolja a játékszabályokat, szabálytudata is fejlődik,

- Figyelmét összpontosítja,
- Mozgása egyre rendezettebb, harmonikusabb lesz,
- Fejlődik zenei hallása, ritmusérzéke, aktivitása,
- Kommunikációs készsége -alakul társas kapcsolata,
- Új szavakat, népi kifejezéseket tanul meg, így fejlődik, bővül szókincse. Népszokásaink elsősorban a felnőttek életének velejárói. Nem célszerű tehát felnőtteknek tekinteni óvodás gyermekeinket. Ismerni kell a népi hagyományainkat ahhoz, hogy azokból mit lehet már ebben a korban megismertetni gyermekeinkkel. Mi az, amiről csak halljanak, s mi az, amit cselekvőleg és könnyen elsajátíthatnak anélkül, hogy életkori sajátosságaikat meghaladó feladatok elé állítanánk őket. Mondókáink, dalaink néprajzi háttéréről, mögöttük lévő világról keveset tudunk. Egyre jobban elgépiesedett világunkban mindinkább értetlenül állunk népi kultúránk művészi megnyilvánulásaiival szemben. Hogyan tudja a másokét felfogni, értékelni, ha a magáét sem tudja már értékelni, megbecsülni.

6.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalkotás, kézimunka, valamint a műalkotásokkal, képzőművészeti elemekkel, esztétikus környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermekek alkotásai az ő belső világukról adnak képet, belső világukból fakadnak. Rajzolás, mintázás, kézimunka során maga a tevékenység és ennek öröme a lényeges. A tevékenység során szereznek tapasztalatot a gyermekek. Gazdagodik szín és formaviláguk, térbeli tájékozódásuk biztosabbá válik. Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és a változatos eszközök meglétével biztosítottak.

A gyermekek alkotókedvét nem szorítjuk szűk időkeretbe. A hét minden napja szükséges ahhoz, hogy a gyermek a tevékenység gazdagságáért, sokszínűségéért, önmaga belső látásmódja kifejezéséért vegyen részt benne. A tevékenységet egyszerre 6-8 gyerek választhatja, a létszám a technikától is függ. Így valósítható meg, hogy a résztvevő gyerekek személyre szóló segítséget kapjanak, az óvónő követni tudja szín-, formaviláguk, technikai ismeretük, eszközhasználatuk fejlődését.

Fontos, hogy a gyermekek nap, mint nap lássák, tapasztalják, megismerjék az általuk használt anyagok sokszínű tulajdonságát, variálhatóságát. Dolgozzanak gyakran természetes anyagokkal, ismerkedjenek meg az agyag formálhatóságával nyomat hagyásos technikával, festéssel, tépéssel, vágással, ragasztással, hajtogatással, bábkészítéssel, szappan-, viaszkarccal, kollázs-montázs stb. technikákkal. A festés, rajzolás állandó lehetőség legyen a gyermekek számára. A festés asztalon, földön is lehetséges. A csöpögtetés, vonalvezetés jó alkalmat ad a színek varázsának megismerésére. Nagy élmény, amikor a gyerek azt ismeri fel, hogy új színeket hoz létre, hogy keze mozdulatával összefutnak, mélyülnek vagy derülnek a színek.

Fontos, hogy az óvodapedagógus megismertesse a gyermekekkel az eszközök biztonságos, takarékos és kreatív használatát és a munkafogásokat. Festhet, ragaszthat, tépkedhet vagy ollóval vághat stb. a gyerek, ha kedvet érez hozzá. Mindig olyan technikával dolgozhat, amivel sikerélményhez jut, amivel ki tudja fejezni önmagát, ami újabb és újabb ábrázoló tevékenységre ösztönzi.

Fontos, hogy mindig a gyerekek fejlődési ütemét vegyük figyelembe. Nem siettetjük a fejlődési folyamatot, hiszen az a célunk, hogy minden gyerekben felkeltsük az igényt az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására a „szép” iránti nyitottságra neveléssel. Cél, hogy úgy ábrázolja a gyermek a világot, ahogy ő látja. Nagyon sok a belső indíttatású, belső élményre irányuló munka. A saját tapasztalatra,

élményekre támaszkodva dolgoznak a gyerekek, bár ebben a korban az utánzásos tanulás is jelentős.

A kifejezési mód kialakulására, kiforrására időt kell hagynunk; ezt úgy segíthetjük elő a legjobban, ha a gyermek törekvéseit tiszteletben tartjuk, s építünk a belső motivációkra. Sok élmény felszínre hozása papíron, gyurmában való megjelenítése valósul meg nap, mint nap olyan technikával és akkor, amikor a gyermek igazán kedvet érez hozzá. Az óvodapedagógus együttműködik a gyerekekkel. Munkájával ösztönzi a technikához illeszkedő témaválasztást, beszélgetéssel segíti az élmények szubjektív megjelenését. Ő is készítheti a saját bábját, festményt a Biblia alakjait is. Szemlélteti a technikai eljárásokat.

Az alkotó tevékenység során fejlődnek a gyermek verbális, és nem verbális megnyilatkozásai, hiszen a beszéd mellett az ábrázolás is egy önkifejezési mód, közlő nyelv. Bővül a szókincs, élmények megbeszélése, az ábrázoltak szóbeli elmondása, eszközök, anyagok megnevezése.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja

- Érdeklődés felkeltése az ábrázoló tevékenységek iránt,
- Önkifejezésre ösztönözni a gyermekeket

Feladatok

- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt,
- Szokásrendszer alakítása,
- Különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, azok helyes alkalmazásának megismertetése,
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
- Esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása,
- Vallásos témák megjelenítése,
- Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
- A finommotorika fejlesztése,
- Érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban,
- Műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel,
- a tevékenység iránti vágy felkeltése,

- tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzés biztosítása, anyagok eszközök tulajdonságainak megismerése, az elsajátított technikák által a napi élet gazdagítása. (pl. játékokhoz kiegészítők készítése, környezetünk díszítése),
- kreativitás, önkifejezés, kez ügyesség fejlesztése.

Népi kismesterségek óvodások számára megtanítható technikái:

fonás, agyagozás, csuhé, szalma, festés.

Mindezen technikák alkalmazása, gyakorlása közben felelevenítjük a népszokásokat. Beszélgetünk az ünnepekről és hétköznapiokról, az ezekhez kötődő néphagyományokról. (Pl.: Márton nap, punya (kenyérsütés))

óvodapedagógus szerepe a folyamatban

- biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges eszközöket,
- figyelemmel kísérjük és állandó jelenlétünkkel ellenőrizzük a tevékenységeket, megtanítjuk a balesetveszélyes eszközök használatát,
- teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- differenciáltan értékelünk –dicséret, ötletadás,
- a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról. A fejlődés várható eredménye
- gyermekeink szívesen rajzolnak, festenek, mintáznak, kézimunkáznak,
- a napi gyakorlás során fejlődik belső világuk, személyiségük érettebbé válik, gyönyörködni tudnak az esztétikus alkotásokban,
- kifejezik értékítéleteiket.
- a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatása.
- a tehetség csírák felfedezése és bátorítása.

6.5 Mozgás

Célunk: A rendszeres mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése. A mozgástapasztalatok bővítése, a testi képességek és a harmonikus mozgás (helyes testtartás, szép mozgás) fejlesztése.

Alapelvünk: a mozgáskedv fenntartása, kielégítése, a mozgás megszerettetése, a gyermek mozgásának, testi képességének, erőnlétének fejlesztése. Véleményünk szerint a mozgásfejlesztés a tudás alapja-hisszük, hogy a mozgásban szerzett tapasztalatok a gyermek, érzékelő apparátusára hatnak, értelmi fejlődését szolgálják.

A gyermekek életkorához, képességeihez, adottságaihoz mért mozgásformák és mozgástevékenység biztosítása. Mindennapos, játékos mozgás szervezése a csoportszobában vagy az udvaron. A mozgáskultúra fejlesztése. Minden mozgásos tevékenységhez biztosítani a balesetmentes helyet, a megfelelő időt, valamint a könnyen kezelhető, esztétikus, balesetmentes eszközt.

A mozgás sokoldalú tevékenység, a gyermekek számára életszükséglet. Fejlődésükben nagy jelentőséggel bír, mert az általános testi fejlődés mellett az értelmi és szociális képességekre is hatással van. A kisgyermekek mozgásos tevékenységét, játékát, a mozgástér kialakítását, az eszközök kiválasztását, mindig a gyermekek életkorához és fejlettségéhez igazítjuk. A mozgásra folyamatosan biztosítjuk a lehetőséget. Fontos, hogy óvodai környezetünk készítse, motiválja a gyermekeket a mozgásra, hogy saját aktivitásukon keresztül jussanak újabb és újabb tapasztalatokhoz, melyek fejlesztik érzékszerveiket, szolgálják személyiségük fejlődését.

Anyanyelvi kultúránk fejlesztésének legnagyobb területe a mozgás. Mozgás során fejlődik beszéd, gyarapodik szókincs, mivel a mozgás oldja a gátlásokat. A mozgás során a gyermekek az átélt örömek, sikerek hatására közlékenyebbek, oldottabbak lesznek, ami segíti fejlődésüket. A mozgásfejlesztés a nyelvi fejlődésre is hatással van. Az átélt mozgás és annak megfogalmazása erős késztetést jelent a gyermekek élményeik elmondására.

Az udvar a legjobb terület a szabad mozgásra. A terep adta lehetőségek (lépcsők, mászóakák, fű, homok, keskeny és tág terek stb.) mindig lehetőséget adnak a sokoldalú mozgásra, bátorság és ügyesség kipróbálására. A mozgásigény különbözősége folytán a nyugodt és csendes gyermekeknek és a mozgékony gyermeknek egyaránt lehetősége van bizonyos szabályok betartása mellett megtalálni a neki való tevékenységet. A mozgásfejlesztés keretei. A mozgás a gyermekek számára kötelező tevékenység. Ennek keretében történik a tudatos, tervszerű,

életkornak megfelelő fejlesztés, azonban a kötelezőség nem jelent kényszert a gyermekek számára.

A kötelezőség irányított tevékenységet jelent, ami mellett figyelembe vesszük azt is, hogy a gyermekeknek eltérőek az egyéni tempóik és más-más a mozgásigényük.

Alapelvünk:

- a fokozatosság és tudatosság elvének figyelembe vételével a nagymozgások, térirányok fejlesztése;
- szem-kéz-láb koordináció fejlesztése;
- finommotorika fejlesztése;
- versenyjátékok során a figyelem, koncentráció; közösségi érzés; türelem; önfegyelem; nyerni és veszíteni tudás fejlesztése. Az irányított mozgás során fokozatosan teremtjük meg a biztonságos együtt mozgás szabályait. A fogó és futó játékok, egyszerű szabályjátékok megtanítják a gyermekeket a játék követésére, a szabályok elfogadására és az együtt mozgás örömére.

A nagymozgások mellett az egyensúly érzék fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk. Sok olyan játékot játszanak óvodásaink, melyben szükség van a szem, kéz, láb összehangolt működésére (labdajátékok, szer-gyakorlatok, stb.).

Az irányváltásokkal, tempóváltásokkal, az akadályok kikerülésével bővülnek a mozgásformák. Az ugrások, dobások, különböző testhelyzetek változtatásával gazdagított mozgások, fejlesztik a gyermekeket. Szervezhető, csoportszobában, udvaron, tornaszobában. Mindennapos szervezett és szabad mozgás Az időjárástól függően csoportszobában, tornaszobában, vagy udvaron végezzük. A játékot és a játékosságot alkalmazzuk alapvető módszerként.

A játékidőben történő szabad mozgáslehetőségek

A szabad játék során megfelelő helyet, időt biztosítunk a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. A rendszeres futás, télen a havas játékok, a szabad udvari játékok, a versenyek, segítik a gyermekeket edzettségük fokozásában. Csoportszobáinkban terei biztosítunk az összerakható, különböző módon variálható eszközök használatához. Az udvaron a fából készült eszközök biztosítják a mozgás lehetőségét, ahol rendelkezésre áll még labda, kötél, kerékpár, roller stb. a játékhoz. Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgás tevékenységekben. A gyerekek gyakorlatot szereznek abban, hogy szóbeli leírás alapján hajtsanak végre bizonyos mozdulatokat, mozgássorokat, vagyis szóbeli utasítás nyomán cselekedjenek, hangolják össze mozgásukat. Mindez a beszéd cselekvést szabályozó szerepét biztosítja. Mozgásfejlesztő

munkánk részét képezi a beszédszervek ügyesítése is. A szakkifejezések használatakor az elvont gondolkodásuk fejlődik.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban.

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése. Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása. A szervezett mozgás elemei tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elvének figyelembe vételével.

A szervezett testnevelés feltételeinek és folyamatának biztosítása során a legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés,
- portalanítás, szellőztetés,
- érthető, szakszerű utasítások,
- minimális várakozási idő,
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése,
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele
- az óvodapedagógus példamutatása, az esztétikus és harmonikus mozgás kialakítása érdekében,
- a játékosságot hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldását segítségével, biztatással, dicsérettel,
- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas torna, gerinc-és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása.

6.6 A külső világ tevékeny megismerése

Születésünktől kezdve ismerkedünk a környezetünkkel, rácsodálkozunk dolgokra, hajt bennünket a megismerési vágy. Erre a természetes kíváncsiságra támaszkodva, és azt fenntartva kell kielégítenünk a gyermekek megismerési vágyait. A gyermeki kíváncsiság, a rácsodálkozás élménye és öröme a kulcs környezetünk felfedezéséhez.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Izgatják, foglalkoztatják a közvetlen környezetében megfigyelhető jelenségek, növények, állatok. Személyes tapasztalatai formálják a gyermek viszonyát, érzelmeit, alapozzák a későbbi felelős felnőtt magatartását. Ezért minden gyermeket nevelő felnőtt (szülő, nagyszülő, pedagógus) lehetősége, felelőssége és kötelessége, hogy a kíváncsiság kielégítésében segítséget nyújtson. Az óvodás korú gyermekek tapasztalatszerzésére és cselekvésére egyaránt jellemző azok önkéntelen jellege. Addig néz vagy hallgat valamit, addig cselekszik valamilyen tárggyal, amíg az számára érdekes. Ez az adott életkor fő tevékenységi formájából, a játékból ered. A gyerekeket nekünk kell minél több élményhez juttatni, hogy azok mélyítsék kötődésüket a természethez.

A környezeti nevelés célja:

a környezettudatos és környezetbarát magatartás és életvitel elsajátítása. Ebben a folyamatban a gyermeknek meg kell ismernie önmaga helyét és lehetőségeit, ugyanakkor felelősségét is a természetben és a környezetben.

Katolikus óvodaként talán jobban kötődünk a természethez, hiszen Isten nekünk embereknek teremtette, és nekünk adta, hogy gondoskodjunk róla, vigyázzunk a növény-és állatvilágára. Ezért tartjuk fontosnak, hogy a gyermeket már kicsi kora óta hozzászoktassuk a természet értékeinek megismeréséhez, annak védelméhez.

A természethez való kötődésünk nemcsak elméleti, hanem gyakorlati szinten is jelen van mindennapjainkban.

A csoportszobán kívül gyakran kirándulunk az érintetlen természetbe, ahol mindent a maga élőhelyén láthat meg a gyermek, és felfedezheti a növény-és állatvilág titkait.

Ellátogatunk családi házhoz, ahol a háziállatok életével ismerkedhetünk meg. Itt meg is simogathatja őket. Meg kell ismerkednie a gyermeknek a kulturális intézményekkel, egészségügyi intézményekkel, ahol személyes tapasztalatokat szerezhet.

Igyekszünk a tanév során minél több élményt nyújtani a gyermekek számára, hogy betekintést nyerjenek az élet minden titkába.

A külső világ tevékeny megismerésének feladatai

- A teremtetett világ szépségére való rácsodálkozás, a gondviselő Isten mindenhatóságának, szeretetének megéreztetése, az iránta való hála érzésének;
- Felébresztése, az ember felelősségének megláttatása,
- Életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése
- Ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése,
- Ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával,
- Megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- Ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok),
- A környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés,
- Környezettudatos magatartás alapozása, alakítása,
- A közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés,
- A környezet kultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- Az önálló véleményalkítás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- Ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal,
- Ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal.
- Részvétel egyházi ünnepeken,

Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben:

- Téri tájékozódás alakítása,
- Mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
- Ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.

Környezettudatos magatartás

A teremtés Isten embernek szánt ajándéka, Isten és ember találkozásának színtere, amelynek Istentől rendelt célja van. Isten a teremtéskor betöltötte a föld ürességét és öröme telt teremtményeiben: és Isten látta, hogy mindez jó” (Teremtéstörténet).Mi kölcsön kaptuk a Földet, kötelességünk vigyázni rá.

A gyerekeket és családjaikat aktívan bekapcsoljuk a teremtett világ védelmébe. Csak egy kis odafigyelés, apró tettek és hozzájárulunk, hogy a Föld még sok-sok évig a miénk maradjon.

Lehetőségeink a cselekvésre:

- Autó helyett kerékpárral járnunk lehetőség szerint
- Vásárlás helyett készítés ajándéktárgyak ,dekoráció ,gyurma ,társasjáték, jelmez
- Tudatos vásárlás
- Természetes alapanyagú eszközök választása -előnyben részesíteni műanyaggal, nylonnal szemben
- Szelektív hulladékgyűjtés: kupak, elem, papír, üveg
- Esővíz összegyűjtése
- Visszaváltható csomagolású termékek vásárlása
- Takarékoság :villany lekapcsolása ,vízcsap elzárása ,a megmaradt, feleslegessé vált anyagok összegyűjtése és felhasználása (pl. ivóvíz) ,locsolásra ,kézmosásra, tisztításra
- Rajzlap mindkét oldalára rajzolni
- Étkezésnél többször szedni keveset,
- Természetbarát anyagok, eszközök és módszerek alkalmazása (vegyszerek kerülése)
- Egészséges életmód, életvitel, felelősségteljeség, tudatosság,
- Saját test, szervezet védelme -szabályok betartása, balesetek megelőzése (közlekedés, munkavédelem)
- Évszaknak, időjárásnak megfelelő öltözködés
- Veszélyek kerülése, rendeltetésszerű eszközhasználat
- Káros szenvedélyek elkerülése

A külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalom)

Az óvodai matematikai nevelés a nevelő –oktató munkánk egyik fontos területe. **Célja:** a sokoldalú matematikai tapasztalat –és ismeretszerzés, a gondolkodás és egyéb értelmi képességek fejlesztése, ezek segítségével előkészítés az 1. osztályos munkában való zökkenőmentes bekapcsolódásra. A matematikai viszonyok, összefüggések, problémák iránti érdeklődés matematikai tevékenységre készíti a gyermeket. A matematikai viszonyok cselekvő létrehozásában, a gondolkodási tevékenységben megnyilvánuló élénk érdeklődés a matematikai ismeretek folyamatos bővülését eredményezi, a gondolkodást egyre magasabb szintre juttatja. Hozzásegíti a gyermekeket ahhoz, hogy ne torpanjanak meg egy-egy matematikai probléma megoldása előtt, kísérletezzenek újabb megoldások keresésével. Ha a gyermekek érdeklődését folyamatosan kielégítjük, újabb matematikai feladatokra irányítjuk, fokozatosan fejlődik a matematikai ismeretszerzéshez való pozitív viszonyuk.

6.7 Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek helye a nevelés folyamatában

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése. A munka a gyermekek számára általában örömmel és szívesen végzett, aktív tevékenység és cselekvő tanulás. Játékuk során a felnőttektől látott munkatevékenységeket utánozzák. A munkának mindig konkrét célja van, elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermektől felelősséget kíván.

Feladatok:

- Az önkiszolgálás;
- Öltözködés,
- Testápolási teendők,
- Étkezéssel kapcsolatos tevékenységek.
- A közösség érdekében végzett munka;

- A naposi tevékenység,
- Csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.
- Az alkalomszerű munkák és egyéni megbízások;
- A környezet rendjének biztosítása,
- Segítés a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
- Egyéb megbízások teljesítése.
- Az évszakoknak megfelelő tevékenységek;
- Csoportszobában ,udvaron,
- Az óvoda környezetében.

A munka a nevelés fontos eszköze, mivel végzése közben

- A gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek környezetükről,
- Megértik a munka fontosságát és hasznosságát, megtanulják becsülni eredményét,
- Formálódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességeik (eszközök és szerszámok használata, részmozzanatok gyakorlása),
- Fejlődik a gyermekek kitartása, felelősségérzete, önértékelése, kötelességtudata,
- Erősödik a közösséghez tartozás érzése, a gyermekek segítőkészé válnak. A tevékenység tartalma Óvodáskorban a legjelentősebb munkajellegű tevékenység az önkiszolgáló munka, a saját magukkal kapcsolatos tevékenységek, amelyet a gondozás fejezetben fejtettünk ki. A közösségért végzett munkát pedig négy nagyobb egységre tagoljuk.

Naposi munka

A naposság feladattudatot, igényel. A gyerekek a saját asztaluknál ülő társaiknak terítenek, étkezés végén leszedik a terítéket, valamint a tevékenységek szervezésében, illetve teremrendezési feladatokban és az udvari játékok rendjének ellenőrzésében, elpakolásában vesznek részt. Ezen feladatok részmozzanatait fokozatosan gyakoroltatjuk, s a gyermekek kezdetben önként vállalkozhatnak a tevékenység elvégzésére. Akinek nincs kedve, vagy bátortalan, annak tevőleges vagy szóbeli segítséget, irányítást, bátorítást adunk. Vonzó kellékekkel motiváljuk óvodásainkat (napos kötény és –tábla a gyermekek jelével).

Alkalomszerű munkák

E munkák egy része minden nap szükséges (rendrakás, papírhulladék összeszedése stb.), más része viszont esetleges, alkalomszerű (pl. ajándékkészítés, kisebb megbízatások teljesítése, csoportszoba díszítése). Az aktív, magabiztos gyermekek gyakran és szívesen vállalnak feladatokat, de figyelünk arra, hogy ne szorítsák háttérbe társaikat. A bátortalanabbakat sok biztatással, dicsérettel, a munkától húzódozókat pedig állandó ösztönzéssel serkentjük. Szívesen alkalmazzuk a közösség előtti dicséret módszerét, mert ez ösztönzőleg hat a többi gyermekre is. Amennyiben lehetséges, kikérjük és megvalósítjuk a gyermekek ötleteit, javaslatait egy-egy teendő kapcsán. Ezáltal is éreztetjük velük, hogy a közösség aktív tagjai. Az 5-7 évesek olyan megbízatásokat is kapnak, melyek otthoni teendőket igényelnek (pl. termések, képek gyűjtése, különböző témákban tárgyak behozatala), ezáltal is felkészítjük őket az iskolában elvárható kötelességtudat alapszintjére.

Növény-és állatgondozás

Az óvodai nevelés során a gyermekek megismerik az állatok és növények életfeltételeit, tapasztalják az emberi gondoskodás fontosságát, megértik az ok-okozati összefüggéseket. A munkára nevelés keretében a növények, állatok óvását, szükségleteik biztosítását sajátítják el óvodásaink: a csoportszobai növények öntözésében, a kertiek ültetésében, locsolásában, gyomtalanításában vehetnek részt. Az ehhez szükséges gyermekméretű szerszámokat biztosítjuk számukra, azok használatát bemutatjuk, gyakoroljuk. A balesetek elkerülésére nagy gondot fordítunk (magyarázat, folyamatos figyelemmel kísérés, szerszámok rendszeres ellenőrzése). A növényápolás, kerti munka sikerélményt biztosít, hisz az esztétikus kert látványa, a fejlődő növények tükrözik a munka eredményességét. A közösen végzett munka összekovácsolja a csoportot, gazdagodik érzelmi életük, jobban kötődnek óvodájukhoz. Új tevékenységeket, mozdulatokat ismernek meg és sajátítanak el.

Egyéb, az évszaknak megfelelő tevékenységek

Az egyéb, évszakhoz kötődő munkákba bevonjuk a gyermekeket: lehullott falevél és a levágott fű összegereblyézése, termések, virágok gyűjtése az élősarokba. Az óvodakertben

és környékén megjelenő madarak számára télen élelmet biztosítunk, nyáron pedig itató helyet teremtünk. Közben lehetőségünk nyílik a madarak külsejének, életmódjának, mozgásának, hangjának megismerésére.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és biztatással motiváljuk őket. Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkalétkört, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét. Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízunk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk. Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye Óvodáskor végére

A gyermekek várhatóan

- Önállóan és örömmel végzik a már jól ismert munkákat,
- Képességeiknek megfelelően teljesítik a kisebb megbízásokat,
- Megbecsülik saját maguk és mások munkáját,
- Formálódik kötelességtudatuk,
- Fejlődik kitartásuk, segítőkészségük,
- Kialakul a hála érzése a számukra nyújtott segítségért, gondoskodásért.

A munka alapvető feltételei, irányításának alapelvei

- Megfelelő munkaeszközök (célszerűség, méret, anyag, stb.), azok rendben tartása.
- Elegendő munkalehetőség (amit csak tud – a gyerek végezzen).
- Elegendő idő a munka elvégzésére (ne kelljen a gyerekeknek egymást várniuk).

- Megfelelő hely, hogy az adott feladatokat kényelmesen, egymást nem akadályozva végezhessék el.
- Nyugodt légkör, hogy békés hangulatban tevékenykedjenek, legyen lehetőségük társaiktól, vagy felnőtől segítséget kérni. Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezessük be. A gyerekek fejlettségétől függően értékeljük a munkát. A munkafeladat mindig jutalom, kitüntetés legyen, egy bizalom a gyermek felé.

A tevékenységek megszervezése

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Az értékteremtő munka pedagógiai funkciója nem a szakismeretek gyakoroltatása, hanem a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző, megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem megszervezésének módja fejt ki a már említett nevelő-fejlesztő hatást.

Itt is érvényes, amit a tevékenységről általánosságban elmondunk: alapvető körülmény az önállóság, az öntevékenység lehetőségeinek megteremtése.

A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák vagy a kerti munka közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelentsen az óvodában. Minden olyan munkát elvégeznek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

A gyermek éppúgy élvezi a munkatevékenységeket, mint a játékot, ha tiltásokkal vagy túl nehéz feladatokkal nem szegjük kedvét. A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését, és ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermekek szívvel, lélekkel fogják végezni. Az első feladat olyan munkalehetőségek biztosítása, ami a gyermek számára elfogadható. Ezen kívül igen nagy fontosságú, hogy a munkavégzés során biztosítsuk a teljes önállóságot. A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és sohasem a gyermekekre kényszerített feladat

legyen. Váljon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezheti.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés ne időközi, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba. A munkafajták közül ki kell emelnünk az önkiszolgálást, aminek óvodáskor kezdetétől fogva igen nagy a jelentősége. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt –testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása –a lehető legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan–keves felnőtt segítséggel elvégezni.

Ez az önállóságuk alakulását segíti. Azt felesleges meghatározni, hogy melyek azok az önkiszolgálással kapcsolatos tevékenységek, amelyeket 3-5 vagy 7 éves korban végezhet el a gyermek. Hagyjuk, hogy a gyerekek saját képességeik szerint, koruktól függetlenül akkor végezzék el az önkiszolgálással kapcsolatos teendőiket, amikor képesek rá, vagy kedvük van hozzá.

A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani. Pontosan oly módon, mint amikor a szerepjáték megkezdése előtt elosztják egymás között a szerepeket. A nagyfokú önállóság és a döntési helyzetek, döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyermekek életre való felkészítését.

A munkára nevelés általános értelemben magába foglalja a termelést, a gazdálkodást is, azaz a valódi értékteremtő képességek fejlesztését. Nekünk az óvodában ennél kevesebbel kell megelégednünk, azonban ez nem jelenti azt, hogy ne tudnánk megismertetni a gyerekeket a munka társadalmi értékével. Vegyük például azt, amikor a gyerekeink a szülők segítségével papírt gyűjtenek. A gyerekek képesek felfogni, hogy munkájuk eredményeként kirándulni mehetnek, játékot, meséskönyvet vásárolhatnak. Ez értékteremtés, ami alatt itt anyagi értéket értünk, de felfogásunkban az érték nemcsak materiális, hanem szellemi, erkölcsi, esztétikai...stb. Fontosnak tartjuk az óvodában a kerti munka megvalósítását, mert a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására igen nagy lehetőséget nyújt a gyermekcsoport valamennyi tagjának.

Tavasztól ősziig lehet tevékenykedni a kertben és közben rengeteg tapasztalatot, ismeretet szereznek a gyermekek. A munkára nevelés az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, amely befolyásolja az óvodás korú mindennapi tevékenységének egészét. A gyermekek mindennapi munkálkodásuk közben ismerkednek környezetükkel. A tapasztalatszerzés során az őket körülvevő tárgyi világról egyre pontosabb és hasznosabb információk birtokába jutnak.

Munkavégzés közben természetes módon alakul a gyermek szociális magatartása, társaskapcsolatai, de nemcsak a közösségért végzett munkában, hanem az önkiszolgáló tevékenység során is. Óvodánkban igyekszünk megteremteni a gyermekeink számára az életkorukhoz, erejükhöz mért munkalehetőségeket, feltételeket. Törekszünk arra, hogy amit csak tud a gyermek végezzen -elegendő munkalehetőség biztosítása.

6.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás a gyermek teljes fejlesztését, személyiségét támogatja. Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység az egész óvodai nap folyamán. A tanulása teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése. Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi. Sok tapasztalatszerzésre van szüksége, és erre lehetőséget nyújtunk a mindennapok során. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése.

Az óvodapedagógus a tevékenységekben megvalósuló tanulást támogató környezet megteremtése során (az óvoda minden területén; csoportszoba, udvar, tornaterem, mosdó, öltöző, folyosó) épít a gyermek tapasztalataira, élményeire, ismereteire. A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye érdeklődővé teszi, így válik nyitottá, probléma iránt érzékennyé a gyermek. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A tanulási folyamat során lehetőségük van a próbálkozásra, tévedésre, tévedések utáni újrakezdésre, hibák javítására. Így válnak képessé arra, hogy a váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. A tanulás a gyermek világképének alakulását is befolyásolja. Ebben az életkorban nyitottak az őket értbenyomásokra minden területen. Minden esetben figyelembe vesszük a gyermekek képességeit, és ez által fejlesztjük érzékelésüket, észlelésüket, emlékezetüket, figyelmüket, képzeletüket, gondolkodásukat, kreativitásukat. A beszéd és a kommunikáció nagyon

fontos eleme a tanulási folyamatnak: beszédre ösztönző közeg kialakítása, meghallgatás, meghallgattatásra nevelés, erkölcsi értékhozódás.

Feladat:

- Elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,
- Építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,
- Jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- Fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése,
- A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése
- A gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- Tehetségészlelése esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges,
- Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

Az utánzós minta és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás, szokások alakítása, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a játékos, cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés. Fontos a támogató környezet megteremtése, mely épít a gyermek már meglévő ismereteire. A mozgás, a hitélet, a mese és a körjátékok kivételével minden tervezett tanulás kötetlen, mert ez az a szervezeti forma, amelyben az óvodáskorú gyermekek képességei jobban aktivizálhatók, amelyben megőrizhetik autonómiájukat. Elkerülhető, hogy legyenek olyan gyerekek (tankötelesek), akik az önkéntesség miatt esetleg rendszeresen nem vesznek részt a szervezett tanulási folyamatban.. A naponta ismétlődő feldolgozás megteremti a folyamatos gyakorlás feltételeit, de azt is eredményezi, hogy a témakör feldolgozása mindig az egészről indul, majd a részek egymásra építésével az egészhez tér vissza. A gyerekek öntevékenyen vesznek részt a tanulásban, a folyamatos, egymásra épülő, fokozatosan gazdagodó, koncentrikusan bővülő tapasztalatszerzés eredményeként lépésről lépésre felfedezik az oksági viszonyokat, összefüggéseket, képesek azonosságok.

Különbözőségek meglátására, általánosításra, konkretizálásra és adott vagy választott szempont szerint

Külön figyelemmel kísérjük a tanköteles korú gyermekeket, hisz nem maradhatnak ki rendszeresen a szervezett iskola előkészítő nyelvi fejlesztésből. amit szóképek kártyák alapján sajátítják el. Az óvónő minden gyereket külön-külön figyelemmel kísér, kiküszöböli a sikertelenséget, kudarcot, növelve a gyerek önbizalmát, mely fokozza aktivitását, teljesítményét. Segítséggel vagy önkorigálással javíttatja a hibát, rávezet a sikeres megoldásra, az iskolába menőket fokozottan önellenőrzésre buzdítja. Fontos, hogy a gyerekekben pozitív viszony alakuljon ki a megismeréshez, ezen belül a tanuláshoz, azaz szeressenek, akarjanak tevékenykedni, mert a siker öröme önmaga motiválja a gyermeket az újabb örömteli megismerésre, tapasztalatszerzésre, tehát önmaga fejlődésének rugójává válik. Az óvónőnek pontosan tudnia kell, hogy az adott gyermeknek milyen szintű feladatot adhat ahhoz, hogy erőfeszítések árán sikerélményhez jusson, vagyis a tevékenység elvégzésének eredményeként képességei fejlődjenek. Ehhez készítik el folyamatosan frissítve az óvodapedagógusok a játékkészletet és a gyermekfejlesztést célzó kiegészítő anyagokat, eszközöket. Az óvónő mindig meggyőződik arról, hogy a gyerek érti-e a neki adott feladatot, megoldásra ösztönöz, kitartásra, újabb próbálkozásra buzdít, személyre szabott, pozitív értékelésével erősíti a gyerekekben a reális önbizalmat, ami fokozza biztonságérzetüket, emocionális stabilitást eredményez.

Feladat hogy megsokasodjon a beszédhelyzetek száma, fokozódjon a gyerekek beszédkedve, mert van idő és lehetőség mindenkit meghallgatni. Ilyen légkörben a bátortalanok, a régebben mindig hallgatók is megszólalnak. Az óvónő úgy irányítja a beszélgetést –kiemelt módszernek tekintendő –, hogy a gyerekek kérdezhessenek, s kapjanak is választ, mert számunkra kérdéseikkel jelzik, hogy érdeklődésük adott esetben mire irányul. A tanulási tevékenység időtartama nem behatárolt, a gyerekek érdeklődésétől függ. Ilyenkor az óvónő figyel arra, hogy az előző napok eredményeire építve további fejlesztő tevékenységgel lássa el a gyermeket. A tanulásban résztvevő gyereket ismerve az óvónő kiválasztja számára azt a feldolgozandó, alkalmazandó műveltségterületet magában hordozó játékot, amely szerinte megfelel a gyermek tudásának, képességeinek. Az óvónő a gyermek tudásából következtet a rész-képességek fejlettségi szintjére. Bizonytalanság esetén meg kell erősíteni a tapasztalati tevékenységben szerzett tudást, hogy az alkalmazóképes legyen. A gyermekek általában más-más feladatot kapnak, esetenként lehet azonos is, vagy a másik gyermek előző játékát is megkaphatják, ha azt az óvónő szükségesnek tartja, vagy a gyermek kéri. A tanulási folyamatban (matematika, környezet benti feldolgozása) a

gyermek az óvodapedagógus által tervezett tevékenységi formákon keresztül szerzik meg, gyakorolják, alkalmazzák ismereteiket.

A tehetségek felismerése és lehetőséghez juttatása, további fejlesztése éppúgy fontos, mint a valamilyen területen elmaradt gyermekek képességeinek fejlesztése.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, megszeretése és a személyiségük megismerése. A testi-lelki fejlődés folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a gyermekekről a csoportnaplóban tervezzük. A gyermekeknél tapasztalt részképesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre. A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű. Folyamatos kapcsolatot és együttműködést tartunk fenn a gyermekek fejlesztésében résztvevő logopédussal és fejlesztő pedagógussal. A tanulási tevékenység során eljut a gyermek arra a szintre, hogy feladatai megoldása során kitartóvá válik, egyre több időt tölt ezekben a tevékenységekben és örömet lel a felfedezésekben.

A fejlődés várható eredménye

- A gyermeket pozitív értékeléssel segítjük és biztatjuk a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- Megteremtjük számukra a megfelelő környezetet a gyermek kreativitásának és cselekvő aktivitásának fejlődéséhez, amelynek lehetőségével igyekeznek képességeikhez mértén minél jobban élni, tehetségüket kibontakoztatni.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

Óvodánkban folyó nevelési rendszerünkben iskolaérettnek számít az a kisgyermek, aki a vele azonos korúak társaságában tervszerű nevelőmunkával képes magáévá tenni az általános iskola számára megfogalmazott művelődési javakat.

Az iskolaérettség általános feltételei:

- Megfelelő testi fejlettség tekintetében fontos, hogy az iskolába készülő gyermek teste arányosan fejlett, teherbíró legyen. Mozgása ebben a korban már kellően összerendezett, koordinált, akárcsak kezének finommozgásai. Testalkata az első nagy alakváltozás következtében arányossá vált. Az iskolába készülő gyermek már befolyásolni, szándékosan irányítani képes mozgását, viselkedését, illetve testi szükségleteit
- Megfelelő értelmi fejlettség tekintetében az óvodáskor végére gyermekeink megfelelő differenciáló képességgel rendelkeznek. Az önkéntelen figyelem és emlékezés mellett megjelenik a szándékos emlékezés és figyelem. Környezet felé érdeklődést, nyitottságot mutat. Egyre jobban fejlődik érzékelése, észlelése. Gondolkodásában már képes elszakadni a cselekvéstől és szemléletességtől, kezd kialakulni az elemi fogalmi gondolkodás. Egy egészségesen fejlett, iskolába készülő gyermek képes folyamatosan, tisztán, érthetően beszélni, kommunikálni. Türelmesen végig hallgatja, ha más beszél. Fontos, hogy legyenek elemi ismeretei magáról (név, lakcím, szülei neve, foglalkozása) és környezetéről (ismerje a napszakokat, évszakokat, ismerje szűkebb környezetét, az ott élő állatokat). Rendelkezzen elemi mennyiségi ismeretekkel.
- Megfelelő munkaképesség terén jellemezze nagycsoportosainkat a szándékos figyelem, feladattudat, feladattartás, önálló helyzetmegoldásra való képesség továbbá a teljesítményen keresztül történő énérvényesítés, önállóság. A kijelölt

feladatokat önállóan végezze. Legyen nyitott az új dolgok iránt, vagyis akarjon iskolás lenni.

- Megfelelő közösségi magatartáskialakításában célunk, hogy gyermekeink képesek legyenek az új iskolai csoportba beilleszkedni, tudjon alkalmazkodni új környezetéhez. Legyen igényük a másokkal való kapcsolatteremtésre, legyenek képesek a felnőttekkel és kortársaikkal aktívan és eredményesen együttműködni. Ehhez elengedhetetlen a szabályokhoz való alkalmazkodás. A lelki képességek szintjén: lelkiileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességei fejlettek-szándékos bevétele, figyelem-a megfelelő kommunikációra képes, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a környezetéről.
- A szociális képességek szintjén: szociális érettség -elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés –alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte jellemzi . Amikor egy gyermekről azt akarjuk eldönteni, hogy iskolaérett –e valójában, azt kell előre meglátnunk, hogy képes –e megfelelni bizonyos alkalmazkodási követelményeknek.
- A fejlettség és az életkor együttes figyelembevételével történik a beiskolázás, életkorának megfelelő testi és szellemi fejlettségfejlett kommunikációs képesség
- Kifejezőképesség szóban és rajzban
- Tudás utáni vágy
- Kialakult felelősség és szabálytudat
- Alkalmazkodó képesség
- Önállóság
- Kreativitás
- Aktív figyelem
- Irányok, arányok meghatározása
- Családi viszonyok meghatározása
- Megfelelő magatartásformák, illemszabályok

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Gondozás területén:

- Önállóan mosakodik, törülközik, kezet mos, amikor szükséges. Ruhája ujját feltűri, fogat mos, fogápoló szereket tisztán tartja. Haját rendben tartja.
- Helyesen fújja az orrát.
- Tüsszentéskor a szája elé tartja a zsebkendőt.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látja el.
- Segédkezik a foglalkoztató átrendezésében.
- Segítséget nyújt társainak és a felnőtteknek.
- Étkezés közben kulturáltan viselkedik. Igényli az asztal esztétikai rendjét.
- Helyesen használja az evőeszközöket.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik.
- Ruháját hajtogatja.
- Cipőfűzőjét megkötí, cipőjét szükség esetén letisztítja.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.
- Az eszközökkel óvatosan bánt.
- A rendetlenséget megszünteti.
- Óvja maga és társai testi épségét.

Munka jellegű tevékenységek követelményei az óvodáskor végén

- Szolgálják ki magukat, vállaljanak önként munkát, azt végezzék el kitartóan és türelemmel.
- Ismerje a munka eszközeit, a napszakokhoz kötött munkafajtákat.
- Működjön együtt társaival a munkakapcsolatok során.
- Beszéljen társaival, tanulja meg a munkafolyamatok és eszközök neveit. Legyen alapvető elképzelése tevékenységének célját és eredményét illetően: tudatosan végezze munkáját.
- Legyen tisztában az egyes munkafolyamatok, munkafázisok helyes sorrendiségével, és azt indokolni is tudja.

- Legyen képes erőfeszítéseket tenni a sikeres munkavégzés érdekében, rendelkezzen életkorának megfelelő akarati tulajdonságokkal,
- Legyen egyre ügyesebb, értékelje reálisan munkáját, legyen büszke teljesítményére.
- Óvja és védje környezetét: gondozza a növényeket (locsolás), figyelje és védje az állatokat (etetés, tisztántartás), a személyi környezet tisztaságát és rendjét (nem szemetel, játékokat és használt eszközöket helyre rakja, törölget, söpör stb.)

A tanulási tevékenység keretében elért eredmények az iskolába való átmenetet könnyebbé teszik, ha a fejlődés várható eredménye:

- Halmazok képzése: párosítás, számolás, számlálás, párok, ellenpárok keresése
- Testek és síkmértani formák megnevezése, felismerése, tükrözés, hajtás mentén szimmetria keresés, nyitott és zárt formák
- A környezet minőségi (alak, szín, halmazállapot) és mennyiségi (méretek) jellemzőinek tevékeny megismerése, a tapasztalatok képi és verbális megfogalmazása
- A gyermekek saját tevékenységükön keresztül, a saját tapasztalataik által tanuljanak. Az ismeretszerzés egészüljön ki szociális tanulással is.
- Kognitív képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás) és kreativitás kívánt szintje
- Vizuális, akusztikus, kinesztetikus érzékelés és emlékezet képessége, a személyes tapasztalatok rendszerezése és általánosítása
- Képi és verbális képzelet és gondolkodás, tapasztalatok a környezet formai világáról
- Az egyszerűbb ok és okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat, matematikai fogalmakat fedezzék fel.
- Jó ítélőképesség szabályok és szempontok összeállítására.

Hitre nevelés területén:

- Isten létezésében és a teremtés csodájában hisznek.
- A megismert hitbeli és erkölcsi vonatkozásokat próbálják életükben megvalósítani.
- Ismernek egyházi énekeket, imákat és szívesen alkalmazzák is.
- Szívesen mennek templomba, otthonosan mozognak ebben a környezetben.

- Életük, szokásaik, lelki életük, sőt egész személyiségük katolikus szellemű formálódása megvalósul.
- A gyermekek örömmel hallgatnak bibliai történeteket, néhányat maguk is tudnak reprodukálni.
- Felismerik az óvoda végére, hogy kapcsolataink, környezetünk Isten ajándékai, amire jó dolog rácsodálkozni.
- Tudják használni az „ajándékokat” részint önmaguk formálására (megbocsátani tudás, alkalmazkodás, szeretetadás, örömszerzés) részint pedig felülről jövő segítséggel.

Anyanyelvi nevelés területén:

- Fejlődjön beszédképességük, gazdagodjon szókincsük, érzelmeket kifejező kultúrájuk.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük erősödjön. Önállóan vállalkozzanak vers- és mesemondásra, bábozásra.
- A szöveghűség mellett az alkotó fantázia is jelenjen meg a történetek folytatásában.
- Ismerjék és szeressék meg a könyveket, az elemi könyvtárhasználatot.
- A természeti környezet szépségeinek megfogalmazásakor jelenjenek meg az ismert jelzős szerkezetek versekből, mesékből.
- Az irodalmi művekben rejlő erkölcsi tanulságok segítsék szocializációjukat, értékítéletüket, magatartási kultúrájukat.
- A félelmek, gátlások oldására alkalmas történetek ismereteiket gazdagítsák. Az önálló meséléssel előkészítjük a hangsúlyos, megfelelő beszédtempójú olvasást.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek sajátos igénye szerint tudjanak elmondani, reprodukálni irodalmi műveket, mondókákat.
- Az óvodában átélt élmények hatására legyen igényük az esztétikus könyvek külső és belső tartalmának felismerésére.

Zenei nevelés területén:

- Legyenek képesek a hang jelenlétének, megszűnésének visszajelzésére (dallam és ritmus).
- Ismerjék fel az ismert hangszerek, zörejek, állatok, járművek hangját.
- Különböztessék meg a lassú – gyors tempókat, a magas, mély, halk, hangos hangokat.

- Együtt mozgással vegyék át a mondókák, gyermekdalok lüktetését, ritmusát. Tudjanak néhány percig az óvodapedagógus énekére, hangszeres játékára figyelni.
- Sajátítsanak el néhány népi szituációs játékot, egyszerű dalt, mondókát.
- Tudjanak utánozni és gyakorlás után felidézni néhány elemű nyelvi szekvenciát.
- Legyenek képesek akusztikailag és ritmikailag is jól differenciálható motívumok elkülönítésére, improvizálására: az egyéni éneklésre.
- Legyenek képesek szóértésre halk ejtés, illetve hangtalan ejtés során is.

A rajz -festés –mintázás –kézimunka:

- Ismerjék meg az alkotási technikákat, anyagokat, azokkal célszerűen dolgozzanak.
- Szerezzenek alapvető jártasságot a papír, a ceruza, a kréta, a formázóanyagok, az olló, tű, a kés használatában. Vigyázzanak saját és társaik testi épségére!
- Legyenek képesek anyagokat és technikát választani alkotásaihoz, igényeik szerint. Élményeiket, benyomásait, tapasztalataikat jelenítsék meg alkotásaikban, és ezeket kombinálni tudják.
- Tartsák tiszteletben mások véleményét, alkotását, lássák meg benne a szépet. Legyen igényük saját alkotásainak esztétikumára.
- Manuális, finommotorikus képességeik érik el az írás elsajátításához szükséges alapvető szintet, ami az iskolába lépéskor szükséges. A mozgás területén az iskolába való átmenetet könnyebbé teszi, ha a fejlődés várható eredmény az óvodáskor végére a következő:

A gyermekek számára elérendő mozgásfejlettség az óvodáskor végére:

- Ismerjék saját testrészeiket és azok funkciót.
- Legyenek képesek mozgásuk koordinálására, ismerjék meg az alapvető tériirányokat.
- Legyenek képesek megfelelő tempójú, ritmusú, irányváltoztatással, célzott nagymozgások és finommozgások végzésére.
- Sajátítsák el a rajzoló mozgásokhoz szükséges grafo-motoros készségeket. Nagymozgások, melynek fejlesztése a sajátos nevelési igényű gyermekeknél

kiemelten fontos: járás, futás, ugrások /távolugrás, magasugrás, ugróiskolák/, csúszás, kúszás /térden, tenyéren/, mászás /talpon, tenyéren/, függeszkedés

- Egyensúlygyakorlatok
- Állás, járások, kúszás, mászás, támaszugrás, kézállás támaszgyakorlatok, hengergyakorlatok, ugrások,
- Finommotorika
- Kézfej-és lábfej ügyesítő gyakorlatok
- Koordinációs gyakorlatok
- Labdagyakorlatok, dobások, járás, futás, szökdelések, ugrások, függések, mászások
- Saját test megismerését elősegítő gyakorlatok /tárggyal, tárgy nélkül/
- A testkép gyakorlatai
- Tevékenységek a testrészek megmérésére
- Tárgy beiktatása nélkül végzett /intranszitiv/ mozgások
- A társ testrészeinek megismerését szolgáló gyakorlatok
- A test koordinációjának, személyi zónájának alakítása
- Az oldaliság tudatosítása mozgásos gyakorlatokkal

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés követelményei az óvodáskor végén

- Tanuljanak meg életkori sajátosságainak megfelelően tájékozódni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetben
- Tudják családjuk adatait, szerkezetét, lakcímét
- Legyen fogalmuk az itthoni és a felnőttek munkahelyi elfoglaltságáról, ismerjenek mesterségeket, legyenek tisztában a dolgok eredetével mindennapos témakörökben
- Valós és tudományosság elveit tartalmazó ismeretekkel rendelkezzenek a növényekről, állatokról, élettelen természeti jelenségekről
- Legyen igényük a környezet szebbé tételére
- A gondolkodási műveletekben legyenek jártasak (következtetés, konkretizálás, általánosítás, összehasonlítás)
- A természeti környezet közvetlen megfigyelése, tevékenységek a környezet tárgyaival
- A spontán érdeklődés és irányított megfigyelés által vezérelt tapasztalatszerzés

- A társadalmi környezet: a tág család és az óvodai élet mind teljesebb megismerésére való törekvés
- Pozitív érzelmek átélése a közösségi eseményekkel kapcsolatosan, ezek képi és szóbeli megfogalmazása
- A környezetről szerzett ismeretek folyamatos beépítése az előző ismeretek rendszerébe, majd a tevékenységekben a tapasztalatok felhasználásával
- A gyermekek a gyakorlatban sajátítsák el az együttélés, az egészséges életmód, a környezet védelmének szabályait, és azok megtartását. A gyerekek a társadalom által elfogadott és elvárt szokásokat, a rend szeretetét fogadják el és tartásuk meg az alábbiak birtokában.

A szülő és az óvoda feladatai a gyermek iskolaéretté válásának segítésében

A törvény egyértelműen meghatározza a család feladatát, a felelősség mértékét a gyermek nevelésében, gondozásában, tanításában – az intézmény feladatait szintén a törvény keretei határozzák meg.

Intézmény feladatai:

- A szülőnek segítséget kell nyújtani a gyermekek iskolára való előkészítésében
- Lehetőséget adni arra, hogy iskolákat ismerjen meg
- Módot kell adni a szülőnek az intézmény programjának és belső életének megismerésére
- Lehetőséget kell adni a szülőnek a napi munka betekintésébe
- Segíteni kell a szülőket abban a felismerésben, hogy gyermeke fejlődéséhez milyen pszichés, szomatikus körülmények, egyedi fejlesztő feladatok szükségesek
- A szülővel ismertessük meg az óvoda orvosát, pszichológusát, logopédusát, konzultációkra, beszélgetésekre lehetőséget adva.
- Ismertessük meg a szülőkkel a környező iskolák ajánlásait, lehetőségeit. Adjunk tanácsot, javaslatot az iskolaválasztás rendkívül nehéz problémájához különböző tájékoztatókkal, egyéni és csoportos módszerekkel.
- Ismertessük meg a szülőkkel az iskolák különböző elvárásait
- Hívjuk fel figyelmüket kötelezettségükre, felelősségükre, a tantervi követelményekre
- Az intézmény különös figyelmet fordítson a „problémás” szülők (aggódó, elhanyagoló szülő) egyéni felkészítésével

- Az óvoda különös figyelmet fordítson az SNI gyermekek iskolára való felkészítésére.

Szülők feladatai:

- megfelelő, rendszeres táplálkozás
- szabadidő helyes eltöltése
- egészséges életvitel
- életritmus kialakítása, rendszeresség, szokásrend
- ismeretek bővítése
- példaadás
- munkamegosztás családon belül
- gyermek helye a családban

Óvodavezető felelőssége, feladatai:

- Konzultáljon és koordináljon a társintézményekkel, a nevelést segítő, korrigálni tudó intézményekkel, személyekkel
- Ismerje törvényes jogait, lehetőségeit a beiskolázás menetében, döntési mechanizmusában
- Segítségként működjön együtt az intézmény Szülők Közössége vezetőjével.
- Fogadóórát a beiskolázási problémákhoz igazítsa, ismereteit bővítse e témakörben. Készítse el az óvoda profiljának megfelelő tájékoztatót a követelményekről, lehetőségekről (szóban, írásos anyagban).
- Készítse el a beiskolázás éves ütemezését, felelősökkel, időhatárokkal
- Működjön együtt az intézmény fenntartójával
- Működjön együtt a helyi plébánossal , püspöki biztossal
- Az intézmény hírnevének megismertetése, öregbítése

VIII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSÉT BIZTOSÍTÓ NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK

Sajátos nevelési igényű gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét biztosító nevelési feladatok, tevékenységek

Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértőbizottságszakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkt. 4.§23.)

Feladat:

- Az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez.
- Fejlesztésük a számukra megfelelőterületeken valósuljon meg.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl, az óvónő vegye figyelembe a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát.
- A rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programja váljon az óvodanevelési programjainak tartalmi elemeivé.
- A különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- Ismerje fel, és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.
- Törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- Az óvodapedagógus működjön együtt a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, és tudatosítsa, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modellértékű, mint az övé.
- A sajátos nevelésű gyermek optimális nevelésének érdekében a pedagógus ismereteinek bővítése, elsősorban gyógypedagógiai téren. Mindamellet fontos, hogy a pedagógus rendelkezzen magas szintű pedagógiai és pszichológiai képességekkel (elfogadás, empátia).

- A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében együttműködés a szaksegítőkkel –gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus.
- Szükség szerint szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgálatoktól.
- A megismert sérülés, lemaradás, fogyatékoság függvényében, szakmai kompetenciánk határain belül, speciális fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása, negyedévenkénti értékelése.

Tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését, lateralitást, téri tájékozódást, beszédészlelés és-megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló speciális eszközök biztosítása, amelyre a szakértői bizottság javaslatot tesz. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer-és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Az együttnevelés lehetősége–az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével –minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint. Minden esetben a nevelés, fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyet a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai segítségről. Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhe értelmi fogyatékos kategóriába sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a gyermek vélhetően csak az elkülönített nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el.

Az akadályozott beszédfejlődésű gyermek

Az akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzósság stb.), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. Mindez az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédszervek gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, a szegényes szókincsben, a beszédmozgásokról szerzett emlékképek felhasználásának hiányában, a grammatikai fejletlenségben, az utánzóképeség gyengeségében nyilvánul meg.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex nevelési környezetben valósulhat meg.

Az óvodai nevelés során:

- az anyanyelvi nevelés,
- a mozgás,
- a kommunikáció, illetve
- a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése,
- a speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés stb.) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

A fejlődés várható eredménye:

- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermek is jusson el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodókészség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködéstekintetben.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járjanak óvodába, illeszkedjenek be az óvodai közösségbe.
- A közösségen belül találják meg helyüket, társaik fogadják el őket.
- Örömmel vegyenek részt a fejlesztőfoglalkozásokon.
- Egyenlő hozzáférése legyen a foglalkozásokhoz.
- Önmagához mért fejlődés legyen tapasztalható.

IX. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai feladatok

Célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Feladatok:

- Családok szociális helyzetének megismerése, helyreállítása érdekében családgondozás. Észlelő - és jelzőrendszer működtetése a fenti célok megvalósítása érdekében (egészségügyi intézmények, nevelési-oktatási intézmények, civil szervezetek stb. részvételével).
- Gyors és hatékony beavatkozás érdekében a bántalmazó, elhanyagoló, veszélyeztető családi háttér észlelése esetén jelzés küldése a gyermekjóléti központnak, illetve hatósági eljárást kezdeményezése.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése regisztrálása) szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia – vizsgálatának kezdeményezése, megszervezése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás.
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés

Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások szervezése; rendezvények látogatása).

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

Családi környezet:

- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,

Családon kívüli környezet:

- munkanélküliség,
- váltakozó párkapcsolatok,
- életvitel az utcán történik,
- kábítószerelés.

A gyermekvédelmi kimutatás a következőket tartalmazza.

- Óvodások száma
- Hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek száma
- Három vagy többgyermekes családban élők
- Gyermeküket egyedül nevelő szülő száma

Az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet. Az óvodapedagógus feladata első családlátogatáskor a gyermekek megismerése, körülményeinek megállapítása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család, a szociális ellátórendszer szerepét.

Célja: A nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása.

Feladatok:

- Mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel.
- Nyugalmat, biztonságot sugárzó légkör megteremtése, melyben a gyermekek érzelmeiket, élményeiket kibeszélhetik, játszhatják.
- A gyermekek önállóságának, alkalmazkodó képességének, együttműködésének fejlesztése.
- Az elvárások, a módszerek igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez, - másságot elfogadó környezet megteremtése.
- A környezetbe való beilleszkedésük segítése (empátia, tolerancia konfliktuskezelésre nevelés).
- A közösségben élés szabályainak elsajátíttatása.
- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése a tevékenységek iránt, - sokoldalú tapasztalatszerzés.
- Kommunikációs képességek alakítása, fejlesztése.

X. A tehetséggondozás

Legfőbb innovatív törekvésünk jelenleg a gyermekek tehetséggondozása. Célunk az, hogy minden gyermek esetében megtaláljuk azt a területet, amelyben tehetséget mutat, ennek elősegítésére különféle programokat vezetünk be. Különféle programokat vezettünk be a gyermekek számára: szókincsfejlesztés, kutyaterápiás foglalkozás, zeneovi, cigánytánc, zumba, hastánc, dráma csoportos foglalkozások, művészi rajz.

Óvodánkban az óvodai élet a maga kiegyensúlyozott, biztonságos légkörével, változatos tevékenységeivel felszínre hozza a rejtett tehetségeket. A tehetséggondozás célja, hogy a tehetséges gyermek erős oldalát maximálisan fejlesszük.

Tehetséges gyermekek kiszűrésének módjai közül az alábbiakat alkalmazzuk, igazodva az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságaihoz:

- Esetmegfigyelés
- Személyiség megfigyelés /tulajdonságlista alapján (óvodás korcsoportra jellemző)

Tehetséggondozásunk célja:

- Felismerni a tehetséget és megjelenési formáit
- Segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben
- Kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit erős oldalának fejlesztése)
- A tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése (pszichomotoros és érzelmi – akarati éretlenség)
- Megfelelő szeretetteljes légkör biztosítása.

Zeneovi

Az átlagosnál fejlettebb, jobb adottságokkal bíró gyerekek alapvető zenei tudására támaszkodva továbbfejlesztjük ritmusérzéküket, zenei hallásukat, énekhangjukat, memóriájukat és mozgásukat úgy, hogy közben megismerkedjenek az elődeik népszokásaival, s felkeltsük az igényt a komolyzene, népzene, cigány zene iránt.

Kisgyermekkorban fontos a mondókák, gyermekdalok ismerete, szeretete. A zenei képességek öröklődnek. Korán megállapíthatók a gyermek adottságai, hallása, ritmusérzéke.

Zenei tevékenységekhez sokféle ütős-és ritmushangszer, csengettyűk várják a gyerekeket, de kipróbálhatják megszólaltatni a furulyát, gitárt is és játékba integráltan a zenei társasjátékokat is.

A zenei műhelymunka fő feladatai:

- A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. /megelőzzük a tehetségigéretesek elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket/.
- A tehetségigéretes gyermekek további komplex fejlesztése. a „felfedezett” tehetséges gyermekekkel kapcsolatos teendők megbeszélése.
- A tehetséges gyerekek további fejlesztése
- Év végi beszámoló készítése a műhelymunkáról, a gyermekek fejlődéséről.
- Szülők érdeklődésének felkeltése.
- A szülők tájékoztatása, egyetértése, bevonása a tehetséggondozó programunkba.
- A szülők, érdeklődők számára a tehetség kibontakoztatásának jelentőségéről, lehetséges módszereiről szóló előadások, bemutatók szervezése.
- Kiállítások rendezése a gyermekek alkotásaiból, prezentációk a program során elkészült fotóanyagból.
- A gyermekek érzelmi blokkjainak feloldása, az alkotói légkör megteremtése.
(Gyermek érzelemfeloldó módszerek alkalmazása: zene, hang, szín, mozgásterápiás módszerek)
- Különböző munkaformák kipróbálása/ kidolgozása, melyek során a gyermekek képessé válnak az együttműködésre, az összedolgozásra; mely során tovább fejlődnek szociális képességeik, társas kapcsolataik.
- A művészeti hatások és tevékenységek komplex alkalmazása (zene, báb, drámajáték az alkotótevékenységek motiválásaként, vagy a produktumok felhasználásaként.)
- Az alkotó gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése, az önkifejezés sokoldalú lehetőségeinek a fejlesztése.

Cél: a kiemelkedő zenei hallású, énekhangú gyermekek érdeklődésének felkeltése a zene, a zenélés iránt, annak megteremtése, hogy bátran, kedvvel és kreatívan vegyenek részt a tevékenységben.

Feladat:

- Ritmusérzék fejlesztése
- Zenei formaérzék fejlesztése
- Zene hallgatására nevelés
- Együttjátás, és ismétlés örömeinek felfedeztetése
- Koncentráció fejlesztése
- Érzelmi nevelés
- Esztétikai nevelés

Tartalom:

- Változatos, rendszeres éneklés, játékdalok, műdalok megismertetésén keresztül
- Ritmusfejlesztés mondókázással , változatos mozgással ritmushangszerekkel
- Tánc- és mozgáskultúra fejlesztése gyermektáncok, énekes játékok megismerésén keresztül
- Kulturált zenehallgatásra nevelés változatos, gondosan kiválasztott zenei darabok hallgatásával

Kézműves foglalkozás

Cél: A kiemelkedő kézügyességű gyermekek érdeklődésének felkeltése, tehetségének kibontakoztatása.

Feladat:

- Kreativitás, képzelet, fantázia fejlesztése ,
- Finommotorika fejlesztése ,
- Szem-kéz koordináció fejlesztése ,
- Tiszta munkára, higiénia nevelés ,
- Esztétikus munkára nevelés ,
- Színérzékelés fejlesztése ,
- Szép iránti nyitottságának alakítása ,
- Teret nyitni az önkifejezéshez .

Tartalom:

- sokféle új anyaggal, eszközzel ismerkednek meg a gyermekek az év folyamán
- a gyermek tér, forma- és színeképzetének kialakítása
- új technikákkal való megismerkedés

Mozgás

- A műhely célja, hogy a gyerekek alapvető mozgásigényére támaszkodva továbbfejlesszük gyorsaságukat, egyensúlyérzéküket, tér- és alaklátásukat.
- A kisgyermekkorban a legnagyobb a mozgás jelentősége. A személyiség valamennyi szegmensét fejleszti:
- A gyermek cselekvésen, játékon keresztül tapasztalja meg önmagát, társait és az őt körülvevő világot.
- A mozgás élménye segíti énképének formálódását.
- Kialakul az író- rajzolómozgás, valamint a beszéd.
- A torna, és a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás).
- Fejlesztik a testi képességeket, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség.
- Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.
- Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. /ONAP: Mozgás/

A műhelymunka fő feladatai:

- A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. /megelőzzük a tehetségigéretnek elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket/.
- A kreatív, tehetségígéretes gyermekek további komplex fejlesztése. a „felfedezett” tehetséges gyermekekkel kapcsolatos teendők megbeszélése.
- A tehetséges gyerekek további fejlesztése

- Szülők érdeklődésének felkeltése.
- A szülők tájékoztatása, egyetértése, bevonása a tehetséggondozó programunkba.
- A szülők, érdeklődők számára a tehetség kibontakoztatásának jelentőségéről, lehetséges módszereiről szóló előadások, bemutatók szervezése.
- A gyermekek érzelmi blokkjainak feloldása, az alkotói légkör megteremtése.
(Gyermek érzelemfeloldó módszerek alkalmazása: zene, hang, szín, mozgásterápiás módszerek)
- Különböző munkaformák kipróbálása/ kidolgozása, melyek során a gyermekek képessé válnak az együttműködésre, az összedolgozásra; mely során tovább fejlődnek szociális képességeik, társas kapcsolataik.
- Az adekvát önértékelés képességének kialakítása, másság elfogadása, saját és mások értékeinek megismerése. (kiállítások az alkotásokból, csoport és érzelemfejlesztő játékok, az alkotótevékenységgel összekapcsolva, a technikai megoldások sokoldalú alkalmazási lehetősége, az egyéni kezdeményezés, ötletmegvalósítás lehetőségének biztosítása)
- A vizuális alkotó tevékenységek sokoldalú technikai lehetőségeinek biztosítása. (agyagozás, kollázs-montázs, különleges festés és kréta technikák stb.)
- A művészeti hatások és tevékenységek komplex alkalmazása (zene, báb, drámajáték az alkotótevékenységek motiválásaként, vagy a produktumok felhasználásaként.)
- Az alkotó gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése, az önkifejezés sokoldalú lehetőségeinek a fejlesztése.

XI. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

Törvényi háttér 26. § A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

1. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az óvoda vezetője;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a szülői munkaközösség;
- az óvoda fenntartója

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az óvodavezető, a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni a szülői szervezet véleményét.

A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánossága A Szent Márton Katolikus Óvoda eleget téve a Nemzeti Köznevelési Törvényben meghatározott kíváncsolmnak az alábbi módokon biztosítja –a program fenntartói elfogadása után –a program nyilvánossá tételét:

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az óvoda vezetőjénél és a fenntartónál.

Elektronikus formában megkapják a programot óvodánk és az Szülői Munkaközösség tagjai. A pedagógiai program jóváhagyása, érvényessége1. A Pedagógiai programot a nevelőtestület készíti és fogadja el.

A Pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.

A Pedagógiai programot az Szülői Munkaközösség a törvények megfelelően véleményezi.

A Pedagógiai programot az intézmény vezetője hagyja jóvá.

Visszavonásig érvényes.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

XII. A helyi program szervezeti és működési rendje

Helyi szabályzatok az óvoda irányításában:

- Szervezeti és Működési Szabályzat
 - dolgozók munkaköri leírása
 - az óvoda működési rendje
 - nyitva tartás
 - kötelező óraszám átfedési ideje
 - beosztás alaprendje
- Alkalmazotti szabályzat
- Munkavédelmi és balesetvédelmi szabályzat
- Tűzvédelmi szabályzat
- Etikai kódex

Belső szervezési rend:

- Óvodavezető, óvodavezető helyettes munkamegosztás rendje
- Óvodapedagógus, technikai dolgozók feladat megosztásának rendje
- Az információk helyi működését, modelljét személyre, feladatokra, folyamatokra bontva.

Működési elvek:

- Gyermekcsoportok működtetési, szervezési rendje
- A csoport összetételét, váltását, lehetséges módjait
 - Homogén
 - Heterogén
 - Integrált
- A szervezés napi gyakorlatát

- Az óvoda nyitva tartásának idejében a gyermekek ellátását szakellátás biztosítja
- A csoportok szervezési rendje (pl. kirándulás, összevonás)
- Szervezés elvei az óvoda területén és azon kívül
- Az óvónő jelentési kötelezettsége azonnal gyermekbalesetről: körülményeiről, intézkedésekről
- Az utaztatás jogi, erkölcsi feltételeiről, elvárásairól

A tervezés dokumentumai

- Éves munkaterv
- Csoportnapló
- Gyermekekről készült feljegyzések, fejlettségmérés
- Felvételi és mulasztási napló
- Étkezés naprakész vezetése
- A gyermek egészségügyi törzslapja

Kiegészítők:

- Gyermekvédelmi munkaterv
- Speciális foglalkoztatási terv
- Ellenőrzési terv
- Az óvodavezető éves pedagógiai-szakmai irányító terve (helyi és országos program)

Dokumentáció adatvédelme

Az óvodapedagógus köteles a gyermekek, szülők óvodai adatait adatszolgáltatási, titokvédelmi, titoktartási követelményeknek megfelelően kezelni. Dokumentációt, feljegyzést az épületből kivinni tilos!

A helyi program ellenőrzésének folyamata, elemzése és értékelése

A helyi program véleményezésének és jóváhagyásának kereteit a Köznevelési Törvény ide vonatkozó része adja. /44. §. (1), (2); 45. §. (1); 93. §. (2); 96. §. (3); 101. §. (1), (4), (5); 107. §. (1), (4), (5); 107. §. (1), (2) paragrafusai/

A fenntartó ellenőrzésének jogköre

A program szakértői vizsgálatának elrendelése:

- törvényesség betartása,
- Orsz. Ov. Nev. alapú tézisek megjelenítése.

Gazdasági vonatkozású vizsgálat végzése:

- a helyi program költségvetési vonzata (a törvényesség és a fenntartó összhangja)

A fenntartó intézmény ellenőrzési, értékelési jogkörében

Feltételei: a testület ismerete, helyzete

Az ellenőrzéshez használt helyi dokumentumok:

- Alapító okirat
- Törzskönyv
- Fenntartói, pedagógusi koncepció (távlati)
- Szervezeti és Működési Szabályzat (munkaköri leírások, munkarend)
- Költségvetés
- Etikai kódex (vagy a dolgozók kommunikációs formái)

Az ellenőrzésbe, értékelésbe bevont személyek és csoportok:

Belső: helyettesek

munkaközösség-vezető

egyéb megbízott témacsoportok

Külső: a fenntartó által megbízott, felkért szakemberek,

szakcsoportok

minőségvizsgáló intézetek

Alapvető ellenőrzési területek:

- dokumentáció
- a nevelőmunka területein személy, tárgy, szervezet ellenőrzése,
- a nevelés fejlesztésének eredményei, időarányos elvégzésének ellenőrzése,
- az óvoda finanszírozása, szolgáltatásai, pedagógiai és gazdasági vonzata

Az ellenőrzés, értékelés időaránya:

- Részleges: évenként
- Teljes: három évenként
- Rendkívüli: vezetőváltás, nagyarányú személyi változás, gazdasági feltételek változása, törvényi módosítások esetén
- Alkalomszerűen

A helyi program ellenőrzése, értékelése

A program első évének vizsgálata:

Alapja: a bevezetés gyakorlata, eredmények, problémák

- A pedagógus munkája
- A gyermek fejlesztése, nyomon követése
- A szülők visszajelzése, együttműködése

Az ellenőrzés, értékelés évenkénti részleges ellenőrzése,

megjelenik az óvodavezető éves pedagógiai – szakmai – irányító tervében

A program értékelése a bevezetést követő 3. év végén

Az ellenőrzéshez, értékeléshez a testület, az ellenőrző, minőségi ellenőrzést végző személy, szervezet állítja össze.

Az ellenőrzés a helyi program célkitűzése és a megvalósítás elemei közötti történést elemzi.

A helyi program módosításának indoklása

- 1. módosítás a KPSZTI által végzett vizsgálat alapján; javasolt, egyeztetett módosítás: írásbeli előterjesztésre, a törvény módosítás figyelembe vételével
- 2. módosítás a belső ellenőrzés tapasztalatai illetve a Minőségirányítási Program változásai alapján, nevelőtestületi véleményezéssel, részterületek módosításával
- 3. módosítás az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendeletet módosító 255/2009. (XI. 20.) Kormányrendelet szerint a program teljes ellenőrzése és értékelése tapasztalatai alapján, nevelőtestületi véleményezéssel, részterületek módosításával
- 4. módosítás a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodánkba való integrálása miatt
- 5. módosítás a 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelet életbe lépésével 2018 . szeptember 1-től
- 6. módosítás

XIII. Érvényességi rendelkezések

A Szent Márton Óvoda Pedagógiai Programjának hatálya kiterjed :

- az intézmény dolgozóira
- az intézménybe járó gyermekekre
- és szüleikre

Hatályba lépésének ideje : 2020 szeptember 1.

Érvényességi ideje : határozatlan idejű

XIV. Legitimációs záradék

Véleményezte :

.....

Egyetértését nyilvánította :

Szülői szervezet:

Elfogadta:

A nevelőtestület

Dátum:

.....

Dátum: 2020. 08. 25.

Sali Tíme
Bíróvárosi

Jónavics Ágnes

Csepert Katalin

Kutyai László

Bárányos Flóra

Bárányos Csilla

Varga Péter

Bárányos László

Gyárfás Katalin

Sali-Tíme

Jóváhagyta: Dátum:

A pedagógiai program módosítását az Alsószentmártoni , Cigány Nemzetiségi
Önkormányzat 2020 év⁰⁸.....hó²⁵.....napján tartott ülésén
megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az Alsószentmártoni Cigány
Nemzetiségi Önkormányzat egyetértési jogát jelen pedagógiai program
felülvizsgálata során, a jogszabályoknak megfelelően gyakorolta.

Kelt : Alsószentmárton , 2020⁰⁸.....hó²⁵.....nap

.....
Alsószentmártoni Cigány Nemzetiségi
Önkormányzat Elnöke

PÉCSI APOSTOLI KORMÁNYZÓ

Jovánovics Ágnes
óvodavezető asszony részére

Iktatószám: 733-17/2020

Szent Márton Óvoda
Alsószentmárton
Kossuth Lajos u. 3.
7826

Tárgy: Pedagógiai program jóváhagyása

Tisztelt Intézményvezető Asszony!

A Szent Márton Óvodában (7826 Alsószentmárton, Kossuth Lajos u. 3., OM: 063918) a pedagógiai programot átdolgozták a véleményezési joggal rendelkezők véleményezték és elfogadták, Ön, mint az intézmény vezetője jóváhagyta.

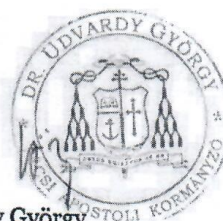
Áttekintés után a pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 32.§ (1) i/ pontja „a nevelési–oktatási intézmény SZMSZ–e, házirendje, valamint a nevelési–oktatási intézmény pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé,” alapján ezennel mint fenntartó

jóváhagyom.

Kelt: Pécs, 2020. augusztus 31.

Tisztelettel:

+ hely

Dr. Udvardy György
veszprémi érsek
pécsi apostoli kormányzó

Jegyzőkönyv

Készült: A Szent Márton Óvoda **nevelőtestületi** értekezletén

Helye: Szent Márton Óvoda

7826 Alsószentmárton, Kossuth L. u 3

Ideje: 2020 **augusztus 19.**

A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, 1. sz. melléklete az Óvodai nevelés alapprogramjáról szükségessé tette a Pedagógiai Program átdolgozását.

A jelenlevők egyhangúlag, tartózkodás nélkül elfogadták a Szent Márton Óvoda korábban elfogadott és a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, 1. sz. melléklete alapján, átdolgozott a jelenlegi módosítási javaslatokkal véglegesített

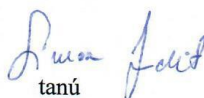
A Szent Márton Katolikus Cigány Nemzetiségi Óvoda

Pedagógiai Programja

dokumentumát, amely életbe lép 2020. szeptember 1—én.

Alsószentmárton, 2020.08.19

jegyzőkönyv-vezető

tanú

tanú